

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο ΚΩΔΙΚΟΣ 092571

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΕΚΤΟ
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 418
ΑΠΡΙΛΙΟΣ
2013

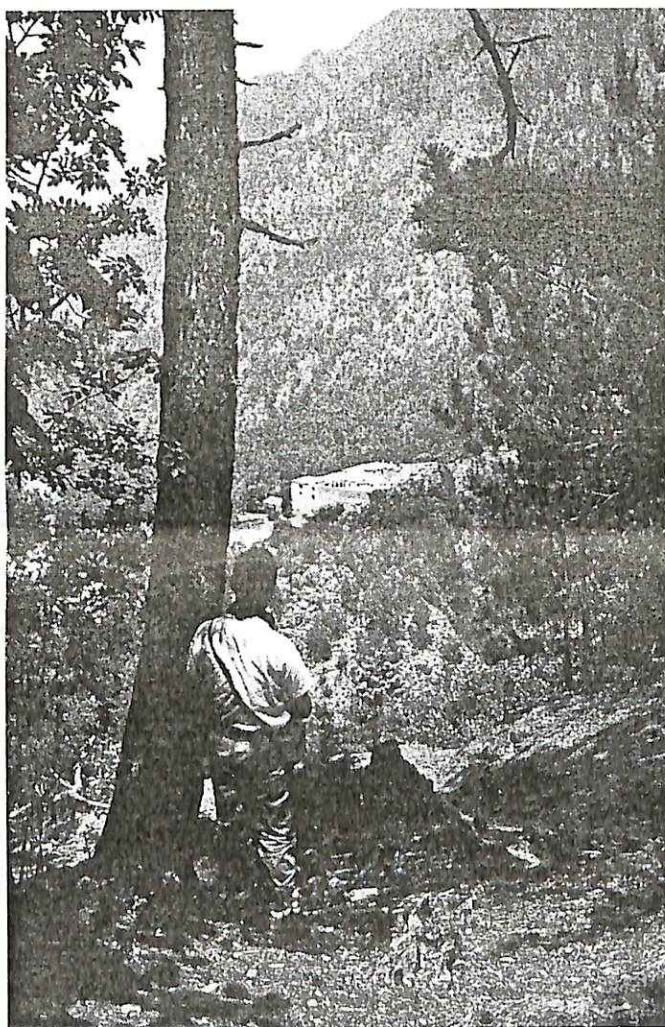
ΒΑΝΑΥΣΗ ΕΚΤΡΟΠΗ... Η ΕΚΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΑΩΟΥ!

Τον τελευταίο καιρό, ύστερα από μια περίοδο σιωπής μετά το 2009, πάλι πολύς λόγος γίνεται για την εκτροπή-εντροπή του Αώου.

Όμως δεν υπάρχει καμιά εκτροπή που να μη σηματοδοτεί κάτι το αφύσικο, το ανώμαλο, και το ζημιογόνο. Η λέξη εκτροπή από μόνη της τα λέει όλα. Και σαν να μην μας έφθαναν οι τόσες εκτροπές, που ο κόσμος βιώνει τον τελευταίο καιρό (εκτροπή στη λογική, το δίκαιο, τους νόμους, τους μισθούς μας και δε συμμαζεύεται) τώρα έχουμε την επαναφορά της εκτροπής του Αώου. Του Αώου που διασχίζει μια απ' τις ομορφότερες περιοχές του τόπου μας, όπως αυτή της Βάλια Κάλντα και του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου (ΕΠΒΠ), για την ίδρυση του οποίου η ΙΛΕΖ και το περιοδικό μας, ήταν από τους ένθερμους υπερασπιστές της ίδρυσής του.

Οι περιοχές Ζαγορίου και Κόνιτσας, πλήττονται άμεσα και καίρια από την βλάβη σκέψη να εκτραπεί ο ρους ενός ποταμού σαν τον Αώο, με τον οποίο είναι στενά δεμένη η παράδοση και η ιστορία των περιοχών αυτών, αφού η εκτροπή αυτή θα μεταλλάξει τις συνθήκες ενός από τα πιο σπάνια οικοσυστήματα.

Είναι ευσώηνο το γεγονός ότι η αντίδραση σ' αυτή την εκτροπή-ανοσιούργημα είναι γενική και οργισμένη. Οι δυο Δήμοι της Κόνιτσας και του Ζαγορίου, όλοι οι φορείς Πολιτισμικοί, οικονομικοί, οικολογι-

Η Μονή Στομίον στο περίφημο Στόμιο Κονίτσας όπου διέρχεται ο Αώος

κοί και επιστημονικοί καθώς και όλοι οι κάτοικοι των περιοχών αυτών, απαντούν **όχι στο έγκλημα**. Πολύ σωστά ο Ηπειρώτης Καθηγητής Νιτσιάκος στην πρόσφατη ημερίδα που έγινε στην Κόνιτσα, αναφερόμενος στην Πολιτισμική Οικολογία

του Αώου λέει: «Τα ποτάμια είναι ο δρόμος των ανθρώπων και των Πολιτισμών. Ο Αώος δεν είναι απλά μια κοίτη νερού. Επηρεάζει τις μουσικές εκφράσεις σε Ελλάδα και Αλβανία».

Επίσης δίκαιο έχει και ο Ηπειρώτης Δημοσιογράφος Φιλήμων Καραμήτσος, που σε Αθηναϊκή εφημερίδα λέει πως: «Για μια ακόμη φορά το ερώτημα είναι ποιο μοντέλο ανάπτυξης υιοθετείται για την Ήπειρο και το φυσικό Περιβάλλον». Ξεχωριστά όμορφοι και οι παρακάτω στίχοι του Γ. Ζαρκάδη «Αώος, Αραχθος, Αχέροντας, Καλαμάς και Λούρος, Διανυκτερεύοντα φαρμακεία της Πατρίδος» (Αχερουσία μνήμη 1991).

Οι πομφόλυγες περί ανάπτυξης της περιοχής δεν έχουν καμιά βάση. Το μόνο κέρδος θα είναι για την εταιρεία «TERNA - ΔΕΗ Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας» και όποιοι κρύβονται από πίσω τους.

Για την περιοχή μας η εκτροπή μόνο μεγάλο περιβαλλοντικό κόστος μη ανατρέψιμο θα έχει, όπως πολύ σωστά ανέφερε στην ημερίδα της Κόνιτσας ο εκπρόσωπος του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου Θανάσης Κουράκης.

Η ΙΛΕΖ και «Το ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ» στέκεται δίπλα σ' όλους όσους αντι-στρατεύονται σ' ένα ακόμη περιβαλλοντικό έγκλημα, με συνέπεια στην μέχρι τώρα 35χρονη πορεία, κόντρα σε κάθε είδους μετάλλαξη στο Ζαγόρι μας.

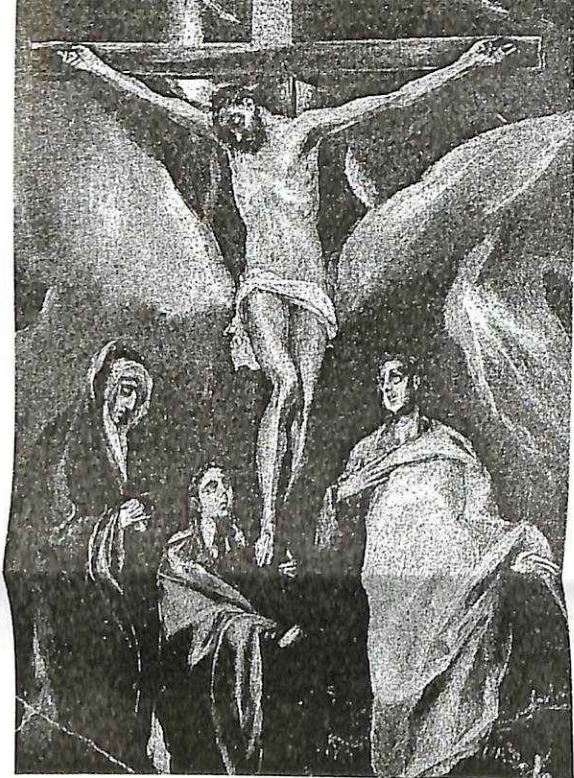
«Ζ»

Σ' όλους τους Ζαγορίσιους και τους φίλους μας
ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ και ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ στα χωριά μας
Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ

«ΣΗΜΕΡΑ ΓΙΩΡΓΗ Μ' ΠΑΣΧΑΛΙΑ...»

Αναπόσπαστη με το Πάσχα είναι η γιορτή του Αγίου Γεωργίου, που γιορτάζεται συνήθως τη δεύτερη μέρα του Πάσχα, αν η 23η Απριλίου που τιμάται η μνήμη του, πέφτει πριν από την Ανάσταση. Δεν είναι τυχαίο, λοιπόν, που σε πάρα πολλά Πασχαλιάτικα τραγούδια της Ηπείρου και της Ελλάδας γενικότερα αναφέρεται το όνομα του.

Ο Άγιος Γεώργιος (280/285 - 23 Απριλίου 303), αποκαλούμενος από την Ορθόδοξη Εκκλησία *Μεγαλομάρτυς* και *Τροπαιοφόρος*, είναι από τους δημοφιλέστερους αγίους σε ολόκληρο το χριστιανικό κόσμο. Γεννήθηκε μεταξύ των ετών 280-285 μ.Χ., κατά τους χρόνους του αυτοκράτορα Διοκλητιανού, πιθανώς στην περιοχή της Αρμενίας, από Έλληνα Συγκλητικό με το αξίωμα του στρατηλάτη.

«Εσταυρωμένος» με Παναγία, ένα δωρητή και τον Ευαγγελιστή Ιωάννη.
Έργο του Δομνίκου Θεοτοκόπουλου

Σε νεαρή ηλικία ο Γεώργιος κατατάχθηκε στο ρωμαϊκό στρατό. Διακρίθηκε για την τόλμη και τον ηρωισμό του και έλαβε το αξίωμα του Τριβούνου και λίγο αργότερα ο αυτοκράτορας Διοκλητιανός τον έκανε Δούκα (διοικητή) με τον τίτλο του Κόμητος (συνταγματάρχη) στο τάγμα της αυτοκρατορικής φρουράς. Το 303 μ.Χ. ο αυτοκράτορας Διοκλητιανός άρχισε διωγμούς κατά των Χριστιανών και ο Άγιος Γεώργιος δε δίστασε να ομολογήσει τη χριστιανική του πίστη, προκαλώντας έτσι το μένος του Διοκλητιανού, που τον υπέβαλε σε

μια σειρά φρικτών βασανιστηρίων, που προκάλεσαν όμως πολλά θαύματα και έφεραν πολλούς ειδωλολάτρες στη χριστιανική πίστη. Τον λόγχισαν, ξέσκισαν τις σάρκες του με ειδικό τροχό από μαχαίρια, τον έριξαν σε λάκκο με βραστό ασβέστη και κατόπιν τον ανάγκασαν να βαδίσει με πυρωμένα μεταλλικά παπούτσια. Ο Θεός όμως τον κράτησε ζωντανό και εξευτελίστηκαν έτσι τα είδωλα και οι εκφραστές τους.

Τελικά ο Άγιος θανατώθηκε προσευχόμενος με αποκεφαλισμό στις 23 Απριλίου του έτους 303 μ.Χ. Οι Χριστιανοί κρυφά σήκωσαν το λείψανό του και το έθαψαν.

Με το όνομα του έχουν συνδεθεί πολλές διηγήσεις και παραδόσεις, με σπουδαιότερη αυτή που σχετίζεται με το φόντο του δράκοντα και τη σωτηρία της βασιλοπούλας. Το θηρίο αυτό φυλούσε το νερό μιας πηγής κοντά στη Σιλήνη στη Λιβύη και το άφηγε να τρέχει μόνον όταν έβρισκε κάποιον άνθρωπο να φάει. Οι κάτοικοι της περιοχής όριζαν με κλήρο το θύμα του δράκοντα. Ολόκληροι στρατοί είχαν αντιμετωπίσει το τέρας αυτό χωρίς όμως αποτέλεσμα. Κάποτε ο κλήρος έφερε και τη σειρά της βασιλοπούλας. Ο Άγιος Γεώργιος, μετά από φοβερή μονομαχία με τον δράκο, τον σκότωσε και έσωσε την ωραία κόρη. Τότε ο πατέρας της και όλο το χωριό, που ήταν ειδωλολάτρες, βαπτίστηκαν Χριστιανοί.

Το θαύμα αυτό αποδίδεται στην επιβίωση ενός πανάρχαιου εθίμου, της προσφοράς ανθρωποθυσιών στους δαίμονες, που παραδοκούσαν στις πηγές των υδάτων. Ο λαογράφος Νικόλαος Πολίτης το θεωρεί ως αναβίωση του αρχαίου μύθου του Περούα, που έσωσε την Ανδρομέδα από τέρας. Ο μύθος ήταν ακόμη ζωντανός στην περιοχή της Καπαδοκίας,

όπου έδρασε και μαρτύρησε ο Γεώργιος. Η Δρακοκτονία του Αγίου Γεωργίου δεν αναφέρεται στους αρχικούς Βίους του Αγίου, γι' αυτό και μέχρι τον 12ο αιώνα η εκκλησιαστική εικονογραφία τον παρουσιάζει πεζό και όχι επί λευκού ίππου να διατρύπαι με το δόρυ του τον δράκο, όπως επικράτησε να εικονίζεται μεταγενέστερα.

Ο Άγιος Γεώργιος κατέχει σημαντική θέση στο λαϊκό εορτολόγιο. Οι γιορτές του Αγίου Γεωργίου (23 Απριλίου) και του Αγίου Δημητρίου (26 Οκτωβρίου) λαμβάνονταν παλαιότερα ως χρονικά ορόσημα για τις αγροτικές και ποιμενικές συμφωνίες (προσλήψεις βοσκών, καλλιέργεια κτημάτων κλπ.), καθώς διαιρούν τον χρόνο σε δύο εξαμηνίες. Παράλληλα η γιορτή του Αγίου Γεωργίου μέσα στην πασχαλινή περίοδο δίνει την ευκαιρία για ένα ανοιξιάτικο πανηγυρισμό σε πολλά εξωκλήσια που είναι αφιερωμένα στη μνήμη του. Ο μήνας Απριλίου άλλωστε σε πολλά μέρη της ελληνικής επικράτειας ονομάζεται και «Αιγιώργης» ή «Αιγιωργίτης». Ο Άγιος Γεώργιος θεωρείται επίσης προστάτης του Πεζικού και του Στρατού Ξηράς.

Σε πάρα πολλά, λοιπόν, Πασχαλιάτικα τραγούδια, της Ηπειρωτικής κυρίως Ελλάδας, συναντάμε το όνομά του. Ένα πολύ συγκινητικό τραγούδι της Ηπείρου, που «ακούγεται» και στο Ζαγόρι μας τις Πασχαλιάτικες μέρες, είναι το: «Σήμερα Γιώργη μ' Πασχαλιά». Η ιστορία είναι η ακόλουθη:

Σήμερα Γιώργη μ' Πασχαλιά Γιωργάκη μ' - Γιωργάκη μ' σήμερα πανηγύρι Γιωργάκη μ' και λεβέντη μ' Σήμερα αλλάζουν τα παιδιά Γιωργάκη μ' - Γιωργάκη μ' και βγαίνουν στο σεργιάνι Γιωργάκη μ' και αφέντη μ'. Κι εσύ Γιώργη μ' δε φάνηκες Γιωργάκη μ' - Γιωργάκη μ' να βγεις να σεργιανίσεις Γιωργάκη μ' και λεβέντη μ'...

Είναι, βέβαια παράδοξο το τραγούδι αυτό, ενώ είναι Πασχαλιάτικο, να έχει λυπητερό περιεχόμενο, γιατί ο Γιώργης του τραγουδιού δεν μπορεί να γιορτάσει το Πάσχα, όπως όλοι οι υπόλοιποι νέοι, αφού βρίσκεται στη φυλακή, σύμφωνα με μια παραλλαγή των επόμενων στίχων του. Τα περισσότερα όμως τραγούδια της Ηπείρου έχουν λυπητερό περιεχόμενο και από αυτόν τον κανόνα δε ξεφεύγουν ούτε τα Πασχαλιάτικα. Το μαρτυρεί αυτό και ένα άλλο Πασχαλιάτικο τραγούδι της Ηπείρου το: «Γιε μου γιατί δε λούξεσαι». Οι στίχοι είναι οι ακόλουθοι:

Γιε μου γιατί δε λούξεσαι, παιδί μου δεν αλλάξεις παιδί μου δεν αλλάξεις Είναι παιδί μου Πασχαλιά, να πας να μεταλάβεις να πας να μεταλάβεις

Μάνα εγώ κολάστηκα στον πόλεμο που πήγα στον πόλεμο που πήγα, πουλί δεν είναι τ' άλογα σε λεμονιάς κλωνάρι σε λεμονιάς κλωνάρι

Κι εγώ δένω το Γρίβα μου σε μαυρομάτας μνήμη σε μαυρομάτας μνήμη μα τ' άλογο ήτανε μικρό, ήταν αντρεωμένο ήταν αντρεωμένο

Κι από το παίξε γέλασεν εράγη το μνημούρι εράγη το μνημούρι και μέσα η κόρη κείτονταν τριών μερών θαμμένη τριών μερών θαμμένη

Έσκυψα και τη φίλησα στα μάτια και στα χείλη στα μάτια και στα χείλη Αυτό το κρίμα έκανα κι είμαι κριματισμένος κι είμαι κριματισμένος...

Αν και λυπητερά τα τραγούδια αυτά είναι πολύ συγκινητικά και με τον τρόπο τους εκφράζουν το «Πασχαλιάτικο συναίσθημα». Άλλωστε η Ηπειρος και ειδικότερα το Ζαγόρι μας είναι ένας πολύ ιδιαίτερος τόπος και πρέπει να τον δεχόμαστε όπως είναι και να τον αγαπάμε με όλες τις ιδιαίτε-

Η γιορτή του Ευαγγελισμού στο μοναστήρι της Ευαγγελίστριας Άνω Πεδινών

Ελένη Οικονομίδου-Δουβλή

Με κάθε μεγαλοπρέπεια γιορτάστηκε και φέτος η γιορτή του Ευαγγελισμού στο μοναστήρι μας. Μας αξίωσε ο Θεός.

Από βραδύς στον καθιερωμένο εσπερινό με αρτοκλασία πλήθος πιστών ανέβηκαν για να προσκυνήσουν τη χάρη Της. Συλλειτουργεί ο Αρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Τραϊκάκης, ο παπα-Παύλος Μπούκας ιερέας του χωριού κι ο παπα-Τηλέμαχος λειτουργός του μοναστηριού όταν χρειασθεί και στον εσπερινό και στη θεία Λειτουργία.

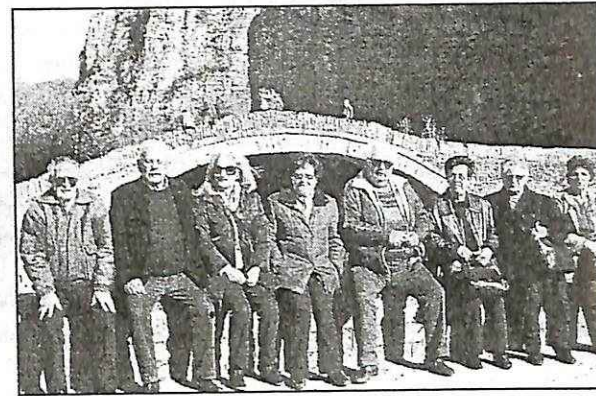
Καλλίφωνοι ψαλτάδες από τα γύρω χωριά κατά το έθιμο βοήθησαν στο Ψαλτήρι. Κατανυκτική η ατμόσφαιρα στο ημίφως απόλυσε τις ψυχές, από της ζωής και της ψυχής τον κάματο.

Ανήμερα οι πιστοί ανηφόριζαν το καλντερίμι με τις λαμπάδες στο χέρι. Ομιλία, μνημόσυνο του Ευεργέτη Αθανασίου Φωτιάδη, αγιασμός κι ύστερα, όπως γίνεται τα τελευταία είκοσι σχεδόν χρόνια «κοινή τράπεζα» όλων των προσκυνητών με το μοναστηριακό φαγητό, μπακαλιάρο, γίγαντες και άφθονο κρασί, προσφορά, όπως κάθε χρόνο, της ψυχιάτρου κ. Ανδρονίκης Φωτιάδου. Όλο το εκκλησίασμα γεύτηκε το συμβολικό αυτό «γεύμα αγάπης».

Φέτος ιδιαίτερα συγκινητική ήταν η παρουσία προσκυνητών από τα Σουδενά των Καλαβρύτων. Πρόκειται για χωριά που δημιούργησαν οι Σουδενιώτες των Άνω και Κάτω Πεδινών τον 14°-16° αιώνα διωγμένοι για διάφορους λόγους.

Ύστερα από την επανασύνδεση των χωριών μας ήρθαν από μακριά, από τα Καλάβρυτα να γιορτάσουν μαζί μας για πρώτη φορά τη μεγάλη ημέρα του Μοναστηριού μας.

Μεγάλη η χαρά κι η συγκίνησή τους και περίσσιος ο θαυμασμός τους για τον πανάρχαιο ναό, το ολοσκάλιστο τέμπλο, τις σπάνιες τοιχογραφίες, την ιδιαιτερότητα και την αρχοντιά του χώρου. Όπως μεγάλη η τιμή που μας έκαναν να υποβληθούν σε τόσο κόπο. Διπλή λοιπόν η χαρά κι η συγκίνηση κι από τις δυο μεριές, όπως όταν ξαναβλέπεις συγγενείς ή παλιούς φίλους. Ο Πρόεδρος του συλλόγου κ. Ζαφειρακόπουλος, ο αντιπρόεδρος κ. Παπασταματόπουλος συζήτησαν με τον κ. Δουβλή και τον Δήμαρχο κ. Παπαναστασίου και τις άλλες αρχές του χωριού για την πορεία της **ανίχνευσης των ριζών**

Από την επίσκεψη των Σουδενιωτών Καλαβρύτων στην Ιερά Μονή Ευαγγελίστριας Άνω Πεδινών στις 25 Μαρτίου 2013.

των δύο κοινοτήτων. Ήταν πράγματι ένα συγκινητικό αντάμωμα για το οποίο οφείλουμε ευχαριστίες στους Καλαβρυτινούς «συγγενείς» μας και ιδιαίτερα στον ακουραστό Πρόεδρό τους κ. Β. Ζαφειρακόπουλο. Κι ο ερχομός τους αυτός με γύρισε χρόνια πίσω. Ο φετινός λαμπρός γιορτασμός έφερε στο νου μου την ξακουστή «Βαγγελίστρια» το πρώτο πανηγύρι ανοιξιάτικο των χωριών μας, όπως μολογούν οι παλιότεροι και δείχνουν οι λίγες φωτογραφίες που απομείναν.

Κάθε χρόνο, μ' όποιο καιρό, ράδιζαν «κουμπούνια και μπουνία» άλλοι με τα ζώα κι οι «σταγμένοι» με τα πόδια να προσκυνήσουν, να ξενυχτήσουν, να μεταλάβουν.

Κι είχε το κάθε χωριό το κελί του. Ολάνοιχτα τα κελιά στρωμένα με φλοκάτες και «σαΐσματα» περίμεναν τους προσκυνητές. Άλλοι κουλουριασμένοι σ' ένα μάλλινο «τσιόλι» ξενυχτούσαν στην εκκλησία.

Δεν έχει ανάγκη από πολυτέλειες η καρδιά που έρχεται ν' αποθέσει το βάρος της, στην Παναγιάς τα χέρια, να ευχαριστήσει για το θάμα, να τάξει το τάμα της.

Σαν σκολνούσε η εκκλησιά ευχές κι ανταμώνματα και προξενίες και χαρές μεγάλες και κ' βέντες ασκόλαγες.

Τα βιολιά καρτερούσαν, κουρτίζοντας μπροστά απ' την εκκλησία. Πρώτος, χρόνια, σχεδόν μισό

αιώνα, έσερνε το χορό ο Θεόφιλος Πατσιούκας «ισόβιος» επίτροπος των εκκλησιών με ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Μικροπωλητές γέμιζαν τον τόπο ολόγυρα και τα παιδαρέλια ξετρελαινόταν με το Δικορψίτικο χαλβά, τις καραμέλες τις χρωματιστές «τα κοκαλάκια» για τις «κόσες» τα βραχιόλια και τα δακτυλίστρια τα δεκάρας. Τάδειχναν με καμάρι ήταν απ' την Βαγγελίστρια.

Δεν έλειπε κι ο Τσερβαριώτης Σπύρο Ζήκας ο «κουτσογιατρός» με τη λοταρία. Άφησε εποχή καθώς ο δειχτής σπάνια έδειχνε το «κτί» με τα λουκούμια.

Ξαλαφρωμένοι ύστερα έπαιρναν το δρόμο του γυρισμού, γεμάτοι από τη χάρη της κι ευχαριστημένοι για την κοσμαντάμωση, πολυτέλεια πανάκριβη των χωριών μας που ξυπνούσε από την μοναξιά και τον βαρύ λήθαργο του χειμώνα, ευλογημένοι απ' του ηγούμενου το Πετραχειλί.

Τόποι λατρείας ιστορικοί, δεμένοι με μεγάλα ονόματα της Θρησκείας και των γραμμάτων τα μοναστήρια μας, σήμερα παραμένουν βουβά κι αλειτούργητα, ξεχασμένα στις πλαγιές και τις κοιλάδες, στα ποτάμια αλλά και στις κορφές των βουνών κι ούτε καν τα υποψιάζονται.

Κι όμως τα μοναστήρια είναι ο πολιτισμός του τόπου μας. Φάρω ακοίμητοι της Ορθοδοξίας, φυτώ-

ρια γραμμάτων, φύλαξαν και μετέδωσαν την πίστη στα δύσκολα χρόνια της σκλαβιάς, στήριξαν τους ραγιάδες.

Όλο το μεγαλείο του πολιτισμού μας γύρω απ' τους πυρήνες των μοναστηριών υφάνθηκε. Οι μεγάλοι Ζαγορίσιοι δάσκαλοι Δούκας, Δότος, Ανθρακίτης οραματίστηκαν Πανεπιστήμια στο Ζαγόρι, με διευθυντή τον μεγάλο Γεννάδιο.

Καλοδεχούμενοι οι περαστικοί «οι διαβατήρηδες» τουρίστες, εμείς όμως οι Ζαγορίσιοι πρέπει με **την έγνοιά μας** να ξαναανθίσουμε τους ιερούς τόπους μας.

Μακάρι να δώσει ο Θεός να γεμίσουν τα κελιά κι οι κρεβάτες των μοναστηριών μας από ψυχές αφιερωμένες, αγνές και ταπεινές.

Τα μοναστήρια μας ήταν και πρέπει να παραμείνουν τόποι λατρείας, απλοί, καταδεδειγμένοι, γεμάτοι ιερότητα και κατανύξη μακριά από επιδείξεις κοσμικές. Απλές σχεδόν παιδικές ψυχές θα πρέπει να τις γεμίζουν, χωρίς διακρίσεις, όπως όλοι είμαστε ίσοι μπροστά στο Θεό, με διάθεση προσευχής και συντριβής όπως οι ασκητικές μορφές με τα τριμένα ράσα που τα δημιουργήσαν και τα πύργωσαν. Και στη Βαγγελίστρια μας ας δώσει ο Θεός να ξαναγεμίσουν τα κελιά της, να ξανακουστεί το γλυκόλαλο «τάλαντο» και να μοσκοβολήσει ο τόπος από το θυμίαμα της Ναζαρέτ.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΕ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΖΙΟΒΑ

«Ο μύθος της γενιάς του '30»

Βιβλιοπαρουσίαση

ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΜΕΣΤΗ αίθουσα στα Παλιά Σφαγεία παρουσιάστηκε την Τρίτη το βράδυ 2 Απριλίου το βιβλίο του συμπατριώτη μας νεοελληνιστή, καθηγητή Νεοελληνικών σπουδών στο πανεπιστήμιο του Μπέρμινγχαμ της Αγγλίας Δημήτρη Τζιόβα με τον τίτλο «Ο μύθος της γενιάς του '30».

Ομιλητές ήταν ο επίκουρος καθηγητής **Γιάννης Παπαθεοδώρου**, ο αναπληρωτής καθηγητής **Παναγιώτης Καγιαλής** του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και ο συγγραφέας, ενώ χαιρετισμό απηύθυνε ο πρόεδρος του Πνευματικού Κέντρου **Μωύσης Ελισάφ**.

Η γενιά του '30 των Ελλήνων λογοτεχνών δημιουργήθηκε μέσα σε ένα πνευματικό κλίμα που το χαρακτήρισαν από τη μια η ανανεωτική της ποίηση και από την άλλη οι αναζητήσεις στο χώρο της πεζογραφίας. Προέταξε την ελληνικότητα ως το όχημα κοινωνικής και δημιουργικής ανάπτυξης. Η γενιά αυτή που έφερε δυο νομπελ λογοτεχνίας στη χώρα μας, που βρίσκεται υπό συνεχή κριτική κι αναθεώρηση, κάτι που συνεπάγεται πολύ διαφορετικές και αλληλοσυγκρουόμενες οπτικές γωνίες, αποθεώθηκε και πολεμήθηκε.

Στο Γιώργο Θεοτοκά φαίνεται πως ανήκει η πατρότητα του όρου: «Εγώ πρώτος μεταχειρί-

στηκα τον όρο γενιά του '30. Συνειδητά και εκ προθέσεως προσπάθησα να δημιουργήσω και να επιβάλλω το μύθο του 1930 και τώρα βλέπω πως κάτι κατόρθωσα» γράφει στο ημερολόγιό του ο Θεοτοκάς το 1947.

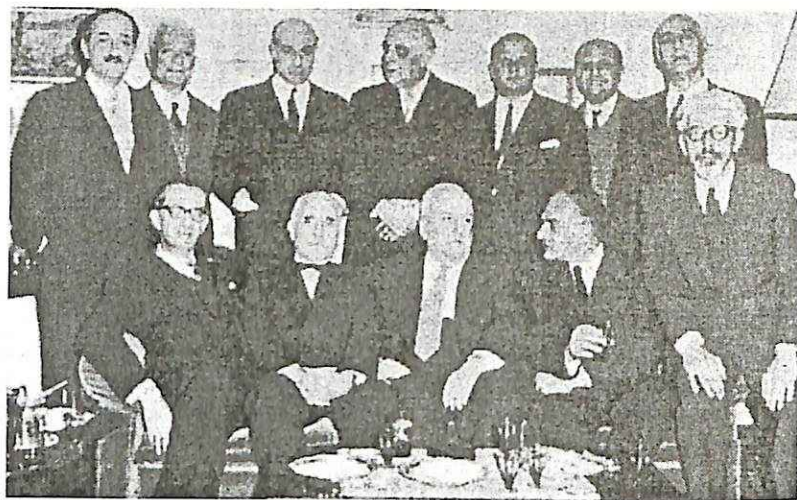
Ο κ. Τζιόβας ευχαριστώντας στο τέλος το Πνευματικό Κέντρο, που οργάνωσε την εκδήλωση και τους συναδέλφους του καθηγητές για την παρουσίαση του βιβλίου του, είπε πως δεν θα ήταν σκόπιμο να μιλήσει ο ίδιος για το βιβλίο του, αλλά θα θέσει μερικά ερωτήματα για προβληματισμό και συζήτηση.

Ποιοι ήταν εκείνοι οι ποιητές, οι συγγραφείς, οι άνθρωποι της τέχνης και του πνεύματος γενικά που ανήκαν στη γενιά αυτή; Ήταν, είπε ο συγγραφέας, μια γενιά ανδροκρατούμενη, που είχε το χρόνο με το μέρος της, μόνο που οι χρόνοι ήταν δίσεκτοι. Γενιά ανομοιογενής με Θεοτοκά, Μυριβήλη, Καραντώνη, Κωνσταντίνο Τσάτσο, αλλά και Κοσμά Πολίτη και τους άλλους από απόσταση Σεφέρη, Ελύτη, ενώ καμιά γυναίκα δεν αναφέρεται στη γενιά αυτή.

Ποιός καλλιέργησε το μύθο της καλλιτεχνικής πρωτοπορίας, η ίδια η γενιά του '30;

Ο όρος γενιά έχει σχέση και με τους σπουδαίους ζωγράφους του '60 ή του '80; Επίγονοι αυτών είναι ο Χατζιδάκις ή ακόμη κι ο Αγγελόπουλος;

«Εκείνο που έχει ιδιαίτερη

Η φωτογραφία που κοσμεί το εξώφυλλο του βιβλίου και θεωρείται η πλέον αντιπροσωπευτική της γενιάς του '30. Από αριστερά όρθιοι: Θανάσης Πετσάλης, Ηλίας Βενέζης, Οδυσσεύς Ελύτης, Γιώργος Σεφέρης, Ανδρέας Καραντώνης, Στέλιος Ξεφλούδας, Γιώργος Θεοτοκάς. Καθισμένοι: Άγγελος Τερζάκης, Κ. Θ. Δημαράς, Γ. Κ. Κατσιμπάλης, Κοσμάς Πολίτης, Ανδρέας Εμπειρίκος. Αριστερά ο Δημήτρης Τζιόβας,

δρομη σχέση με την Ευρώπη», θα πει ο κ. Τζιόβας.

Στο τέλος της ενδιαφέρουσας αυτής παρουσίασης, πολλά ήταν τα ερωτήματα που τέθηκαν από το κοινό στο συγγραφέα, κυρίως από πανεπιστημιακούς.

Σαν κατακλειδα δεν έχουμε παρά να διαβάσουμε το ενδιαφέρον αυτό πόνημα, το οποίο παρουσιάστηκε και στον Ηπειρωτικό Αγώνα με συνέντευξη του ίδιου του συγγραφέα το Μάιο του 2012.

ΛΟΥΚΙΑ ΤΖΑΛΛΑ

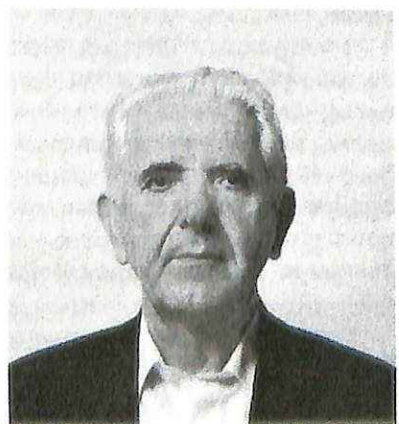
Βιβλίο για τους Ευεργέτες παρουσίασαν οι «Ζωσιμάδες» στην «Ηπ. Εστία» Λάρισας

Μίλησαν οι Σπ. Εργολάβος και Φρ. Πούρλης

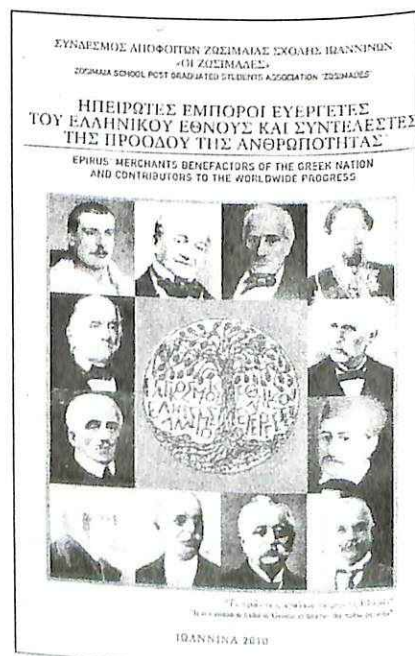
Το βιβλίο του Συνδέσμου Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής με τίτλο «Ηπειρώτες έμποροι, ευεργέτες του Ελληνικού Έθνους, συντελεστές της Προόδου της Ανθρωπότητας», παρουσιάστηκε πρόσφατα στην κατάμεστη αίθουσα της «Ηπειρωτικής Εστίας» Λάρισας, ύστερα από πρόσκληση του Πανεπειρωτικού Συνδέσμου Ν. Λάρισας και του Συλλόγου Ζαγορισίων «Οι Ριζαίριδες» της Θεσσαλικής πόλης.

Μετά από σύντομους χαιρετισμούς των Οργανωτών της Εκδήλωσης και του Προέδρου του Συνδέσμου Αποφοίτων Ζωσιμαίας

Σχολής, **Φρίξου Πούρλη**, έγινε, με βάση ντοκουμέντα απ' τη ζωή, τη δράση και την προσφορά των Ηπειρωτών Ευεργετών, η παρουσίαση του βιβλίου από το φιλόλογο και συγγραφέα του βιβλίου, **Σπύρο Εργολάβο** (φωτό).

Κατά την παρουσίαση επισημάνθηκαν τα βασικά στοιχεία που εξασφάλισαν στους Ηπειρώτες Ευεργέτες την κοινή αναγνώριση και τους έδωσαν τη δυνατότητα να πολιτογραφηθούν στη νεότερη ιστορία ως το μοναδικό παγκόσμιο φαινόμενο. Ιδιαίτερα επισημάνθηκε το γεγονός ότι οι άνθρωποι αυτοί, με την ψυχή πλημμυρισμένη απ' τον ένθερμο ζήλο για το κοινό καλό, αναδείχθηκαν πρωτοπόροι και πρωταγωνιστές της εθνικής και κοινωνικής μας ζωής. Με τις ευγενικές πράξεις τους και τα λαμπρά δημιουργήματά τους, τόσο στον τόπο της καταγωγής τους, όσο και στα μέρη, όπου έζησαν και έδρασαν, αναδείχθηκαν όχι μόνο Ευεργέτες του Ελληνικού Έθνους, αλλά και συντελεστές της προόδου της ανθρωπότητας.

Απριλιάτικες παιδικές αναμνήσεις

Η πρωταπριλιά λαογραφικά λένε ότι είναι ημέρα για αστεία. Σ' εμάς τα παιδιά, συνήθως οι μεγάλοι, μας έλεγαν ψέματα για να πάμε κάπου και να γυρίσουμε άπραγοι ή ντροπιασμένοι. Μου λέει η γιαγιά Ασπασία: «Σύρε στον παππού τον Λέτσιο να σου δώσει σκουμαίδες κι σκουκουβάρα και να μ' τα γράψει». Σκέφτηκα ότι πρόκειται για ξεραμένα σύκα και για κουφέτα. Πήγα και γύρισα γελασμένος.

Απριλίου ο μήνας των λουλουδιών και ο μήνας της Θεάς Αφροδίτης. Ίσως στόλιζε το καλότυχό της με λουλούδια. Απριλίου ο μήνας που γεννάει η γη. Ο μήνας με τις πολλές γιορτές. Ο μήνας που έρχονταν ή συνεχίζονταν «οι χαιρετισμοί». Μας απόπαιρναν οι μελωδικοί ύμνοι και ψέλναμε όλα τα παιδιά το «Τη υπερμάχω στρατηγώ τα νικητήρια». Τα μεγαλύτερα έλεγαν και το «Ασπίλε αμόλυντε...». Το Σάββατο του Λαζάρου από νωρίς όλα τα παιδιά, με την εικόνα στολισμένη με βάγια και κρατώντας κυπριά και κουδούνες δεν αφήναμε σπίτι για σπίτι τραγουδώντας και αμοιβόμενοι με αυγά κι άλλα καλούδια.

Την Κυριακή των Βαΐων παίρναμε βάγια με κοτσάνι για να χτυπήσουμε τ' άλλα παιδιά κατακέφαλα: «Πούν' τα βάγια σου καλέ;» Κι έλεγε η γιαγιά «να φέρετε βάγια να τα βάλουμε στο κόν'σμα».

Περίσσευε τελικά το κοτσάνι με λίγα φύλλα. Χρειάζονταν τα βάγια για το στιφάδο και την φακή.

Το Μεγαλοβδόμαδο είχε έντονη δραστηριότητα. Βοηθούσαμε στις δουλειές του σπιτιού ενόψει της Πασκαλιάς. Μεγάλη Πέμπτη εκκλησιασμός για τα δώδεκα ευαγγέλια και την Μεγάλη Παρασκευή στόλισμα και περιφορά επιταφίου. Τρέχαμε σε γνωστά σημεία για πασκαλομάνσις, για μαργαρίτες κι άλλα μοσχοβολιστά λουλούδια. Το στόλισμα του επιταφίου ήταν ιεροτελεσσία και η συμμετοχή ήταν ικανοποίηση. Το μεσημεράκι ήταν στολισμένος κι αρχίζαν να μαζεύονται οι γιαγιάδες να προσκυνάνε και να κάθονται στα στασίδια φυλάχτρες και μοιρολογίστρες. Το θόλωμα χτυπούσαν οι καμπάνες λυπητερά και καλούσαν τους πιστούς να ψάλλουν «Η ζωή εν τάφω». Λίγα παιδιά ντύνονταν τα άμφια και κρατούσαν τα εξαπτέρυγα, τον σταυρό και το θυμιατό κατά την ψαλμωδία και την περιφορά.

Την Κυριακή του Πάσχα οι μνήμες επικεντρώνονται σε καινούργια παπούτσια ή παντελόνι ή σακάκι. Περιέναμε κάτι καινούργιο να φορέσουμε, να το προβάλλουμε και να το καμαρώσουμε. Τα κου-

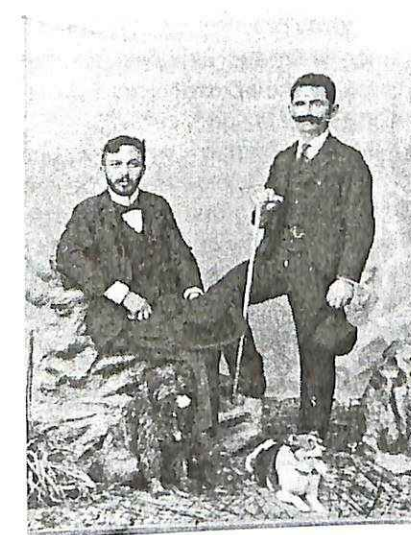
λούρια και τ' αυγά κάθε χρόνο τα ίδια ήταν. Το κοκορέτσι και η σούβλα κάθε Πασχαλιά είχαν την ίδια νοστιμιά. Τα καινούργια παπούτσια ή ρούχα ήταν το κάτι άλλο. Τη δεύτερη μέρα της Πασχαλιάς είχαμε τον Αγιώργη. Κινητή ή ακίνητη γιορτή δεν μας ενδιέφερε, γιατί εμείς τα παιδιά λογαριάζαμε το λουκούμι που θα φάμε σ' όσους γιόρταζαν. Μετά το λουκούμι μάζεμα για παιχνίδι, όπου αποφάσιζαν τα μεγαλύτερα παιδιά. Οι μεγάλοι μπορεί να στήνανε και γλέντι με κλαρίνα. Τα πασχαλόγιορτα ήταν ευκαιρία να γνωρίσουμε και τα παιδιά που ζούσαν στις πόλεις και εφόσον οι γονείς τους έρχονταν στο χωριό να περάσουν τις γιορτές με τα γερόντια. Αυτά τα παιδιά της πόλης έφερναν και κανένα τόπι λαστιχένιο και νιώθαμε περίσσια χαρά να παίξουμε κι εμείς στην παρέα. Αλλοίμονο. Το τόπι πήγαινε στην ακακία και τρυπούσε και μας πλάκωνε απογοήτευση. Έφερναν τα παιδιά της πόλης και μπάλες ποδοσφαίρου με σαμπρέλα, με κορδόνια πέσινα και με τρόμπα για φούσκωμα. Εί! Τότε χορταίναμε παιχνίδι, αλλά μακριά απ' τις βασιινιές και τις ακακίες.

Ο Απρίλης είχε και δουλειές

στο σπίτι και τα χωράφια. Κι εμείς τα παιδιά τότε βοηθούσαμε στο μέτρο του δυνατού. Μάθαμε να φοράμε τα σαμάρια στα φορτηγά ζώα, να φορτώνουμε και να ξεφορτώνουμε. Βγάλαμε αρνιά και κατσίκια για βοσκή, αφού τα είχαμε αποκόψει απ' το βύζαγμα. Καμιά φορά μαζεύαμε και τρυφερό χορτάρι για τα μοσχάρια. Απρίλης κι εμείς τα παιδιά έξω απ' το σπίτι. Σχολείο, δουλειές, παιχνίδι. Όταν πεινούσαμε ξέραμε πού θα βρούμε ψωμί και τυρί ή μια φέτα ψωμί αλειμμένη με φρέσκο βούτυρο. Κάτι μώλωπες, κάτι γρατσουνιές και κάτι ματώματα της μύτης δεν τα λογαριάζαμε. Παίζαμε και πετροπόλεμο κατωμαχαλιώτες και πανωμαχαλιώτες κι ανοίγαν κεφάλια και βγάλαμε τσούκες.

Έτσι μεγάλωναν τα παιδιά τότε στο χωριό. Σήμερα δεν υπάρχουν παιδικές φωνές και ίσως σωπήσουν και τα χωριά, αφού σήμερα μερικά το χειμώνα δεν έχουν ούτε φύλακα. Η κοινωνία του χωριού, όπως την ζήσαμε εμείς στα μέσα του περασμένου αιώνα, πέρασε ανεπιστρεπτί. Αντί για ψωμοτύρι έχουμε πίτσα και αντί δροσερό νερό απ' το κανούλι έχουμε φραπέ. Αντί καθαρό αέρα έχουμε καυσάδρια. Γιατί άραγε ο τραγουδιστής λέει: «Εγώ καλά ήμουν στο χωριό, τι χάλεψα στην πόλη...».

Απόστολος Ντιναλέξης

διδασκάλω μοι τεκμήριον σεβασμού και υϊκής αγάπης»
Ο όλος ιδικός σας
Γ. Πέτρου Βλαχλείδης
Βουκουρέστι 10-8-1904
Ιατρός
(Φωτ. αρχείο Κ. Φωτέτσιου)

Δύο φωτογραφίες από την Ιστορία του Ζαγοριού

Τη δεύτερη φωτογραφία έφερε στα Γραφεία μας ο συμπατριώτης μας από την Ελάτη **Ιωάννης Τσονίδης**, η οποία μας μεταφέρει σε άλλες εποχές πριν από 86 χρόνια, τότε που τα χωριά μας έσφυζαν από ζωή, ιδιαίτερα τις χρονιές αυτές.

Πάσχα του 1927. Άντρες από την Ελάτη μετά την ακολουθία της Αγάπης φωτογραφίζονται στο προαύλιο της Εκκλησίας του χωριού τους ντυμένοι στα γιορτινά τους με όλη την αρχοντιά που ταιριάζει σε Ζαγορίσιους. Ωραίοι καιροί!

Σάββας Θεοδώρου

Από το ανέκδοτο θιβλίο του ΓΙΑΝΝΗ ΒΑΚΑΜΗ με τίτλο «Η καθημερινότητα στο χωριό μου το Κουκούλι και στο Ζαγόρι γενικά στα χρόνια 1850-1950»

Πανίδα και χλωρίδα

Όπως ήταν επόμενο με το πέρας του χρόνου όλα αλλάζουν πολύ ή λίγο, από τον άνθρωπο ως την φύση. Η αλλαγή είναι άλλοτε ήπια και άλλοτε δραματική.

Οι παράγοντες είναι η ίδια η φύση, όταν επιδρούν εξωτερικοί παράγοντες, σεισμοί, πλημμύρες, κατολισθήσεις, πυρκαγιές κλπ. Το 1932 έγινε μεγάλος τεκτονικός σεισμός στην περιοχή Κουκουλίου μέχρι το Καπέοσοβο. Ο κύριος σεισμός ήταν στις 2 Αυγούστου και οι μετασεισμοί κράτησαν περίπου δύο μήνες. Εγινε μερική μετακίνηση των πετρωμάτων θόλωσαν τα νερά και εξ αιτίας των ρηγμάτων στα πετρώματα χάσαμε αρκετό νερό από τις πηγές μας.

Ευτυχώς όπως λέγαν οι γεωλόγοι το χωριό μας είναι χτισμένο σε μια μονοκόμμη άσπρη πέτρα και δεν πάθαμε ζημιές.

Η πανίδα της περιοχής μας

Η πανίδα της περιοχής μας ήταν πλουσιότερη από τα πολύ παλιά χρόνια ακαδμή. Μέσα στα δάση μας ζούσαν πολλά σαρκοφάγα ζώα, ο λύκος η αλεπού, πολλά φυτοφάγα, ζαρκαδία, αγριόγιδα κ.λπ. Πολλά πτηνά από τον αετό ως το σπουργίτι, πολλά έντομα, ερπετά αμφίβια, ψάρια κ.λπ.

Εκεί βρίσκαν προστασία αλλά και τροφή, το κανονικό κλίμα δε βοηθούσε στη ζωή των, τον πολλαπλασιασμό και την ανάπτυξη των.

Όταν μετά το 1870 περίπου άλλαξαν οι κοινωνικές συνθήκες στον τόπο μας, με την κατάρρευση των προνομίων, τις ληστείες, κ.λπ., αλλάζει και ο δημογραφικός χάρτης της περιοχής μας. Μειώνεται δραματικά ο πληθυσμός

Γίνεται μεγάλη αστικοποίηση

Την κατάσταση επιδεινώνουν δυστυχώς προς το χειρότερο οι συνεχείς πόλεμοι, εσωτερικοί και εξωτερικοί, η ανώμαλη πολιτική κατάσταση, οι μεγάλες κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές, που συνέβηκαν γύρω από τα σύνορά μας, και άλλες αιτίες, όπως η μετανάστευση κ.λπ.

Από το 1900 περίπου αρχίζει το παράνομο κυνήγι. Σκοτώνουν τα ζαρκαδία, τα αγριόγιδα, την αρκούδα τον λαγό και τα μεγάλα πτηνά όπως τον αετό, το γεράκι, την πέρδικα, τον γύπα-όρνιο.

Ακόμη όμως και μέχρι τα μέσα του 1950 η πανίδα του χωριού μας

Το φυσικό περιβάλλον στο χωριό μας και στην γύρω περιοχή

είναι πλούσια. Υπάρχουν ακόμη η αλεπού, ο λύκος, ο ασβός, το κουνάβι, ο σκίουρος. Μέσα στα δάση μας στις χωραφίες και στα καρποφόρα δέντρα ζουν ακόμη πλήθος πτηνών ερπετών κ.λπ.

Το δασαρχείο προσπαθούσε να προστατέψει την πανίδα της περιοχής μας. Οι επεμβάσεις όμως ήταν πολλές, νόμιμες και παράνομες.

Το ίδιο πλούσιο ήταν σε εκείνα τα χρόνια και η χλωρίδα της περιοχής μας. Πολλά άγρια βότανα

Η αρκούδα. Ο κυρίαρχος της Πίνδου. Αν μείνει νησιτική κάνει ζημιές στον τόπο μας. Χρειάζεται προστασία και από μας και από τους διάφορους φορείς.

φύτρωναν όπως και σήμερα ακόμη στις πλαγιές, στα ακαλλιέργητα μέρη, στις ράχες, στις παρυφές του Βίκου, στις ποταμιές μας.

Την ανάπτυξη της χλωρίδας βοηθούσαν το έδαφος, το οποίο είναι από πετρώματα χωματολιθικά και ασβεστολιθικά, με κανονική υγρασία, κανονικές βροχές στην εποχή, με κανονική υγρασία, κανονικές βροχές στην εποχή των, κυρίως την άνοιξη. Η μεγάλη ηλιοφάνεια και κανονικό υψόμετρο.

Γενικά τα βότανα του χωριού

μας είναι αρωματικά, φαρμακευτικά, μελισσοτροφικά και καλλωπιστικά. Αρωματικά είναι η ρίγανη, η μέντα κ.λπ. Φαρμακευτικά είναι το χαμόμηλο, το βάλαμο κ.λπ. Μελισσοτροφικά είναι το μελισσόχορτο, το μελισσοβάτο κ.λπ.

Καλλωπιστικά είναι όσα φυτρώνουν γύρω από το χωριό μας και μέσα στο χωριό και στολίζουν τις αυλές μας, τους κήπους μας, τα λιβάδια, τις ράχες μας. Καλλωπιστικά είναι οι μαργαρίτες μας, τα άγρια κρίνα, τα κυκλάμινα κ.λπ.

Στη συλλογή του βοτανολόγου Κώστα Λαζαρίδη υπάρχουν πάνω από 1250 είδη άγριων βοτάνων.

Η συμπεριφορά των κατοίκων απέναντί των

Στα χρόνια που αναφερόμαστε δεν υπήρχε κανένας κίνδυνος για τα βότανα. Μεγάλωναν μόνα των πολλαπλασιάζονταν φυσικά. Δεν κινδύνευαν από μολυσμένο περιβάλλον από φυτοφάρμακα, από υπερβολική συλλογή βοτάνων ξερίζωμα, μεγάλες πυρκαγιές κ.λπ.

Η συλλογή του χόρτου για τροφή των ζώων γινόταν κανονικά στην εποχή των όταν τα βότανα είχαν ωριμάσει και είχαν κάνει τους καρπούς των.

Εδώ θα κάνουμε λόγο ξεχωριστά για τους βικογιατρούς. Οι βικογιατροί από πολύ παλιά ακόμη συλλέγαν βότανα κυρίως από τις παρυφές του Βίκου και με αυτά κάναν διάφορα πρακτικά φάρμακα.

Τα βότανα σε πολλές περιπτώσεις ήταν αποτελεσματικά, πολλοί όμως ήταν απατεώνες, για τούτο τους έμεινε το όνομα Κομπογιαννίτες. Χορτολιβάδα στο χωριό μας είχαμε στα Καλιγιώργια, στις Φτέρρες, στις Δραγατσούρες, στις Ποταμιές. Αμπέλια είχαμε στα Περόβλια, στους Παλιόκηπους και κληματαριές γύρω από το χωριό.

Σε πολλά μεγάλα δέντρα, όπως

στις βελανιδιές ήταν σκαρφαλωμένες κληματαριές και από εκεί τρυγούσαμε πολλά καλάρια σταφύλια. Εγώ θυμάμαι τις κληματαριές που ήταν στα δέντρα, στα περιβόλια της θείας Πούλιας Σβώλου. Πιο γλυκά και πιο νόστιμα σταφύλια δεν θυμάμαι να έχω φάει στη ζωή μου. Κήπους είχαμε στους Παλιόκηπους και γύρω από το χωριό.

Το δάσος και η σημασία του για τον τόπο μας

Όπως καταλαβαίνουμε η σημασία του δάσους για τον τόπο μας, όπως και για τη ζωή μιας κοινωνίας είναι μοναδική. Τι δεν μας έδινε.

Καύσιμη ύλη, κυρίως για φτωχές οικογένειες, οικοδομήσιμη ξυλεία, καρπούς για τα περισσότερα είδη της πανίδας μας.

Όμορφο περιβάλλον, προστασία του εδάφους από διαβρώσεις, συγκέντρωση και παροχή νερού με βροχοπτώσεις. Το δάσος δίνει τροφή σε πλήθος φυτοφάγων ζώων και τα φυτοφάγα δίνουν τροφή σε σαρκοφάγα. Εκεί ζούσαν από το μυρμήγκι ως την αρκούδα και τον λύκο.

Τα πιο μεγάλα άγρια δέντρα της περιοχής μας είναι η βελανιδιά, σε διάφορα είδη, το πουρνάρι, η αγριοκαστανιά, ο φράξος, η σουργκιά, η γκορτσιά, και πολλά ακόμη.

Πολλά, όπως η αγριοκερασιά, η αγριοκαστανιά, η αγριομηλιά ήταν άγρια και με τον χρόνο εξελίχθηκαν και έγιναν καρποφόρα δέντρα. Το δάσος είναι ένα μοναδικό οικοσύστημα, που αν διαταραχτεί τελειώνει η ζωή όλων μας.

Μεγάλα δάση στην περιοχή μας δεν υπήρχαν, όπως στην Πίνδο στο Σμόλικα κ.λπ., μόνο μικρές συστάδες δασών γύρω από το χωριό μας, στα Πουρνάρια, στα Παρούμια, απέναντι από το ποτάμι στα Κεφάλια, στα Κότραϊνα και κάπου αλλού.

Στα άλλα μέρη υπήρχαν χορτολιβάδα, κήποι και στις πλαγιές και στα σιάδια φύτρωναν λογής-λογής άγρια και ήμερα δέντρα, άγρια βότανα, σε μέρη δε που μπορούσε να γίνει καλλιέργεια υπήρχαν και μικροί κήποι.

Από τα χορτολιβάδα κόβαν το χόρτο το ξήρηναν και τρέφαν τα ζώα το χειμώνα.

Τα κλαδιά των δέντρων κυρίως της βελανιδιάς τα συγκέντρωναν και τα ξήρηναν για το χειμώνα και με τα φύλλα των τάζαν τις κατσίκες. Πόσες φορές δεν κουβαλήσαμε με τη μάνα μου φορτωμένοι, ζαλίκια, κλαδιά βελανιδιάς στο σπίτι ή με το γαϊδούρι μας, την Αντρομάχη και την Παγώνα.

Με τα βελανιδία τάζαν τις κατσίκες, τα γουρούνια και άλλα φυτοφάγα ζώα.

Εξαιρετική διάκριση του Γεωπάρκου Βίκου-Αώου στη Διεθνή τουριστική Έκθεση 2013 του Βερολίνου

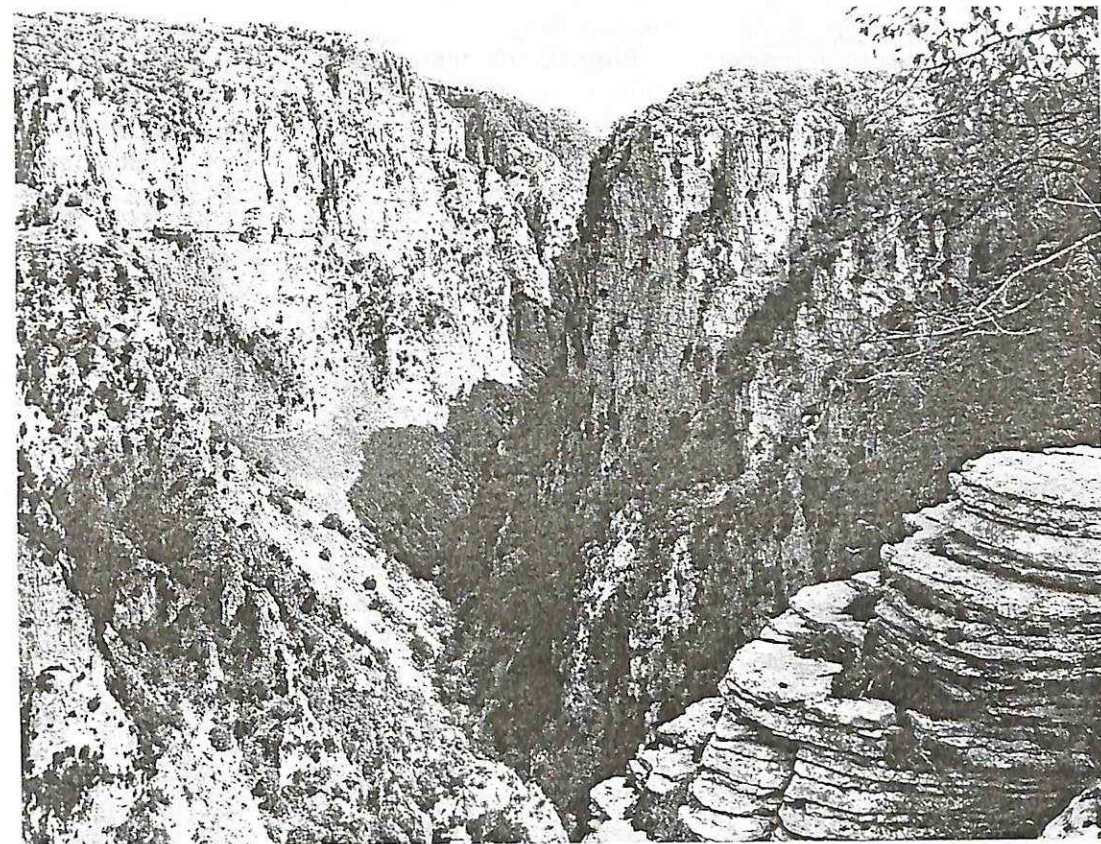
Στην εν λόγω έκθεση προβλήθηκαν τα τέσσερα Ελληνικά Γεωπάρκα στην Παγκόσμια Τουριστική αγορά και σαν γεωτουριστικοί προορισμοί ποιότητας, υπό την αιγίδα και με την οικονομική ενίσχυση του Ελληνικού Τουρισμού.

Η παρουσίαση οργανώθηκε από το Ελληνικό Forum Γεωπάρκων με την καθοδήγηση του Μουσείου του Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου, μαζί με το οποίο εκπροσωπήθηκαν μέσα από πόστερς, σχετικά φυλλάδια, εκθέματα και πληροφορίες για το Πάρκο Βίκου-Αώου, του Ψηλορείτη της Κρήτης και το Γεωπάρκο Χελμού-Βουραϊκού.

Έχει σημασία να τονιστεί, πως το Περίπτερο του Παγκοσμίου Δικτύου Γεωπάρκων στο οποίο συγκαταλέγεται και το Γεωπάρκο Βίκου-Αώου αναδείχτηκε ως το 3ο καλύτερο περίπτερο των μη Κυβερνητικών – μη Κερδοσκοπικών Εκθετών της συγκεκριμένης Έκθεσης.

Η τελετή παράδοσης του βραβείου έγινε παρουσία πλήθους επισκεπτών μεταξύ των οποίων παραβρέθηκαν αρκετοί υπουργοί και πολλοί εθνικοί ανταποκριτές τουρισμού και Μ.Μ.Ε. από διάφορες χώρες. Στο Γεωπάρκο Βίκου-Αώου, ως γνωστόν, περιλαμβάνονται η οροσειρά της Τύμφης, η χαράδρα του Βίκου και του Βοιδομάτη, η χαράδρα του Αώου, το όρος Σμόλικας και οι ενώσεις των ποταμών Αώου, Βοιδομάτη, Σαρανταπόρου και οι ιαματικές πηγές Καρβασίων και Αμαράντου.

Το Γεωπάρκο Βίκου-Αώου στοχεύει στην προώθηση δράσεων εναλλακτικού τουρισμού, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, προστασίας και ανάδειξης του Περιβάλλοντος και είναι μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Γεωπάρκων (GGN) της

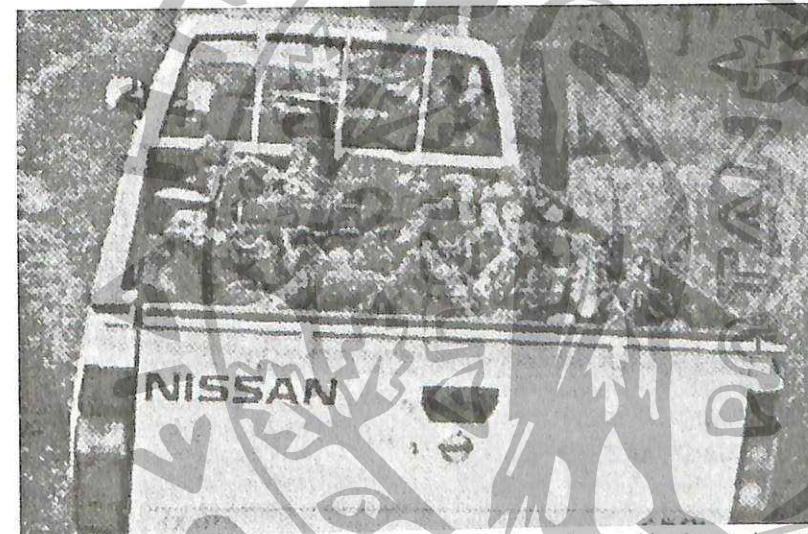
UNESCO και του Ελληνικού φόρουμ Γεωπάρκων. Όλα τα ανωτέρω συνηγορούν, πως η προβολή του Γεωπάρκου Βίκου-Αώου, που κατά μεγάλο μέρος η έκτασή του ανήκει στην περιοχή των Δήμων Κόνιτσας και Ζαγορίου θα συντελέσει στην περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη του τόπου μας αλλά και στην προστασία της γεωλογικής μας κληρονομιάς. Είναι υποχρέωση και

εθνικό καθήκον οι Δημοτικές Αρχές αλλά και οι κάτοικοι των περιοχών, που εκτείνεται το Γεωπάρκο Βίκου-Αώου να επιτείνουν τις προσπάθειές τους και να επιδείξουν το αμέριστο ενδιαφέρον τους για τη διαφύλαξη του μοναδικού αυτού μεγαλείου που μας επροίκισε η φύση.

Σ. Θεοδώρου

Σε εφαρμογή αυστηρά μέτρα κατά της λαθροϋλοτομίας

➤ 47 μηνύσεις έχουν υποβληθεί από τις αρχές του χρόνου

κατασχέθηκαν συνολικά 2.327, 385 τόνοι καυσόξυλα, 59 οχήματα (43 αυτοκίνητα, 5 φορτηγά, 7 τρακτέρ, 4 πλατφόρμες), 47 κοπτικά εργαλεία.

Οι παραβάσεις συνεχίστηκαν με αμείωτο ρυθμό και στο πρώτο τρίμηνο του 2013, καθώς μόνο

στην Περιφέρεια Ηπείρου, έχουν υποβληθεί μέχρι τώρα 47 μηνύσεις και έχουν κατασχεθεί 190 τόνοι καυσόξυλα και 3 οχήματα.

Με το νέο θεσμικό πλαίσιο αυστηροποιούνται οι ποινές για κοπή και μεταφορά ξυλείας. Εάν η εκτίμηση της ζημιάς που προ-

κλήθηκε δεν υπερβαίνει τα 300 ευρώ (ποσό που μέχρι σήμερα ήταν 600 ευρώ) η υπόθεση εκδικάζεται ως πταίσμα. Εάν η ζημιά εκτιμηθεί πάνω από 300 έως και 10.000 ευρώ ο παραβάτης τιμωρείται σύμφωνα με τα άρθρα 381 και 382 τού Ποινικού Κώδικα (πλημμέλημα). Τέλος εάν η ζημιά υπερβαίνει τις 10.000 ευρώ ο υπαίτιος τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι και 10 ετών.

Επιβαρυντικό θεωρείται όταν η παράνομη υλοτομία γίνεται σε δημόσιο δάσος, ενώ προβλέπεται η κατάσχεση και δέσμευση των μεταφορικών μέσων που γίνεται η παράνομη διακίνηση, καθώς και η άδεια κυκλοφορίας των οχημάτων και το δίπλωμα οδήγησης του οδηγού.

Για την αντιμετώπιση της λαθροϋλοτομίας οι Δασικές υπηρεσίες θα εργάζονται με συνεχές ωράριο και τα Σαββατοκύριακα.

ΟΙ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΙ ΠΟΥ «ΚΥΒΕΡΝΗΣΑΝ» ΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Η πόλη των Ιωαννίνων γιόρτασε φέτος τα «εκατό χρόνια απ' την απελευθέρωση». Το 1913 φεύγουν οι τούρκοι και η Ήπειρος ανήκει στο ελληνικό κράτος. Καινούργιες δημόσιες αρχές και αλλαγές στην τοπική αυτοδιοίκηση. Οργανώνονται οι Δήμοι και η ύπαιθρος λειτουργεί με τις χριστιανικές κοινότητες ως την σύσταση κοινοτήτων με μορφή νομικών προσώπων. Το χρονικό διάστημα απ' το 1913 ως το 1998 για τα τεκμαίνόμενα στην τοπική αυτοδιοίκηση της πόλης και ειδικότερα για τα φυσικά πρόσωπα (Δημάρχους και συμβούλους) καλύπτει ο κ. ΧΡΗΣΤΟΣ Σ. ΤΣΕΤΣΗΣ στο βιβλίο του με τίτλο «ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΣΑΝ ΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ» και υπότιτλο «ΔΗΜΑΡΧΟΙ-ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ 1913-1998».

Ο κ. Χρήστος Τσέτσης, δοκιμασμένος ερευνητής και συγγραφέας, μας έδωσε άριστα δείγματα γραφής και τα βιβλία του είναι πολύτιμα για κάθε βιβλιοθήκη.

Στην πόλη των Ιωαννίνων κατοικούσαν πολλοί Ζαγορίσιοι επιστήμονες, έμποροι, επαγγελματίες κλπ με ενεργό συμμετοχή στα κοινά. Ας μη λησμονούμε και τον Αλή Πασά και τους Ζαγορίσιους που είχε στην αυλή του. Τα Γιάννινα ευτύχησαν να είναι «πρώτα στα γράμματα» με προεξάρχουσα την Ζωσιμαία Σχολή και το Ζαγόρι ευτυχέστερο με την Ριζάρειο Σχολή. Στο τεύχος 403 του Ιανουαρίου 2012 είχα παρουσιάσει τους Ζαγορίσιους πολιτικούς απ' το 1822 ως σήμερα, αντλώντας όλα τα στοιχεία απ' το βιβλίο του κ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΣΕΤΣΗ με τίτλο: «ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΑΠΟ ΤΟ 1822 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ». Έτσι τώρα και πάλι απ' όσα γράφει ο κ. Τσέτσης, συμπληρώνεται ένας κύκλος με τα πρόσωπα του Ζαγορίου που αναμείχθηκαν στα κοινά στην πρώτη γραμμή. Σ' αυτά τα 85 χρόνια πέντε δήμαρχοι είναι απ' το Ζαγόρι, εκ των οποίων ο Δημήτριος Βλαχλείδης απ' τα Κάτω Πεδινά διετέλεσε δήμαρχος για 6 περιόδους, συνολικά για 20 χρόνια.

Στη συνέχεια θα αναφερθώ στους Ζαγορίσιους δημάρχους και δημοτικούς συμβούλους ανεξαρτήτως συνδυασμών και πολιτικών πεποιθήσεων. Θα καταγράψω λίγα βιογραφικά και επαγγελματικά στοιχεία για καθένα, με σκοπό μια συγκεντρωτική καταγραφή των προσώπων, χωρίς αναφορά σε βάθος.

1913-1916. Δήμαρχος Ιωαννι-

τών ο Γιαγιά Μπέης. Στους 6 συνολικά δημοτικούς συμβούλους και ο Νικόλαος Βλαχλείδης.

ΒΛΑΧΛΕΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του Παύλου, της Χάιδως. Καταγωγή από Κάτω Πεδινά. Γεννήθηκε το 1873. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και υπήρξε δικαστής στο Μπεράτι. Μετά την θητεία του ως δημοτικός σύμβουλος εκλέχτηκε βουλευτής με το κόμμα των Φιλελευθέρων και πέθανε στη Βουλή το 1919, σε ηλικία 46 ετών, την στιγμή που συνεζητείτο το θέμα της Β. Ηπείρου.

1916-1920. Δήμαρχος ο Γεώργιος Ιωαννίδης. Στους 8 δημ. συμβούλους της πρώτης περιόδου και ο Αλέξιος Νιτσιδής. Της δεύτερης περιόδου στους 16 δημ. συμβούλους ο Λεωνίδας Αλιεύς, ο Δημήτριος Δημητριάδης, ο Κων/νος Κατσαδής, ο Βασίλειος Μιχαηλίδης και ο Γεώργιος Σταυρίδης (όπου παρακάτω το 1923-1925, ότε και αναλαμβάνει δήμαρχος).

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Κων/νου. Γεννήθηκε το 1863 στη Λεπτοκαρυά. Σπούδασε πολιτικός

μηχανικός στο Πολυτεχνείο του Παρισιού. Δούλεψε στην Αλβανία, στην Αιθιοπία, στην Κίνα. Ήταν νομομηχανικός στο Νομό Ηλείας. Το 1920 παύτηκε από Δήμαρχος επειδή προσχώρησε στο κόμμα των Φιλελευθέρων. Πέθανε το 1926 στην Αθήνα.

ΝΙΤΣΙΔΗΣ ΑΛΕΞΙΟΣ του Ιωάννη, της Αικατερίνης. Γεννήθηκε στην Ελάτη το 1857. Ασχολήθηκε με το εμπόριο φαρμάκων. Πέθανε το 1929.

ΑΛΙΕΥΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ του Κωνσταντίνου. Καταγωγή από Κάτω Πεδινά. Γεννήθηκε το 1879. Ασχολήθηκε με την κτηματική περιουσία που κληρονόμησε απ' τον πατέρα του. Πέθανε το 1932.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Χριστοδούλου, της Ευγενίας. Γεννήθηκε στους Κήπους το 1878 και πέθανε το 1955.

ΚΑΤΣΑΔΗΜΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ του Στεφάνου. Γεννήθηκε στο Μονοδέντρι το 1873. Σπούδασε νομικά στην Αθήνα και άσκησε δικηγορία στα Γιάννινα και στην Άρτα. Εξελέγη γερούσιαστής κι αργότερα βουλευτής με το κόμμα των Φιλελευθέρων. Πέθανε το 1949.

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΝΤΙΝΑΛΕΞΗ

ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του Κων/νου, της Αγγελικής. Καταγωγή από το Δίλοφο. Γεννήθηκε το 1876. Σπούδασε ιατρική στο Παρίσι. Άσκησε το επάγγελμα του γιατρού στα Γιάννινα. Διετέλεσε μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του Ορφανοτροφείου Γεωργίου Σταύρου, μέλος της Επιτροπής των Αγαθοεργών Καταστημάτων, Διευθυντής του Νοσοκομείου «Χατζηκώστα». Πέθανε το 1948.

1920-1923 Δήμαρχος ο Βασίλειος Πυρρινέλλας. Στην πρώτη περίοδο στους 17 δημ. συμβούλους και οι Ζαγορίσιοι Γεώργιος Μουλαϊμίδης, Αλέξιος Νιτσιδής (όπου παραπάνω) και Σταύρος Χαρισιάδης. Στην δεύτερη περίοδο ο Κων/νος Βλάχος, ο Γεώργιος Μουλαϊμίδης, ο Αλέξιος Νιτσιδής.

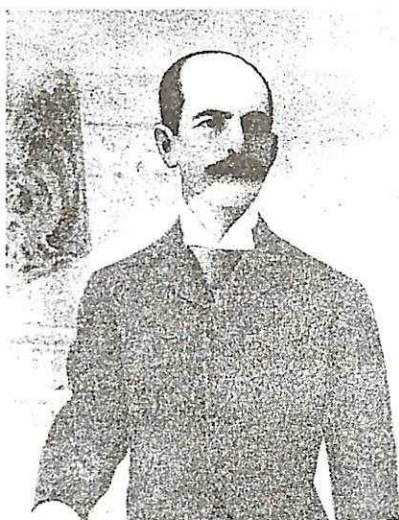
ΜΟΥΛΑΪΜΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Ιωάννου, της Κλεοπάτρας. Γεννήθηκε στα Κάτω Πεδινά το 1893. Σπούδασε στη Νομική Σχολή Αθηνών και δικηγόρησε στα Γιάννινα. Άφησε την περιουσία του στο Δήμο Ιωαννιτών και τα έσοδα να διατίθενται στο Γηροκομείο Ιωαννίνων. Πέθανε το 1943.

ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ του Δημητρίου. Γεννήθηκε στην Ελάτη το 1864. Σπούδασε στη Φαρμακευτική Σχολή Αθηνών και είχε φαρμακείο στην κεντρική πλατεία της πόλης. Πέθανε το 1949.

ΒΛΑΧΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ του Μιχαήλ. Γεννήθηκε στην Ελάτη το 1855. Ασχολήθηκε με εμπόριο φαρμάκων. Πέθανε το 1929.

1923-1925. Δήμαρχος ο Γεώργιος Σταυρίδης. Στους 18 δημ. συμβούλους ο Νικόλαος Λάππας και ο Βασίλειος Μιχαηλίδης (όπου παραπάνω).

ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Δημητρίου. Καταγωγή από Λεπτοκαρυά. Γεννήθηκε το 1864. Σπούδασε ιατρική στην Αθήνα και άσκησε το επάγγελμα του γιατρού (γυναικο-

λόγος-χειρούργος) στα Γιάννινα. Δημοσίευσε επιστημονικές εργασίες και μεταφράσεις σε ιατρικά περιοδικά. Το 1897 στον ελληνοτουρκικό πόλεμο κατετάγη ως γιατρός στο σύνταγμα του Κίτσου Μπότσαρη. Ήταν μέλος της Ηπειρωτικής Εταιρείας και είχε πρωταγωνιστική δράση κατά της ρουμανικής και αλβανικής προπαγάνδας. Πέθανε στα Γιάννινα το 1926.

ΛΑΠΠΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του Αναστασίου. Γεννήθηκε στο Πάπιγκο το 1885. Σπούδασε νομικά στην Αθήνα και γαλλική φιλολογία στη Σορβόνη. Άσκησε δικηγορία στα Γιάννινα, αλλά και δημοσιογραφία. Συνεργάζεται με την εφημερίδα «ΗΠΕΙΡΟΣ» του Γεωργίου Χατζηπελλερέν. Το 1914-1917 εκδίδει την εφημερίδα «ΣΗΜΑΙΑ». Μετά εκδίδει την εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ» και από το 1921 μαζί με τον Δημοσθένη Πανιδή την εφημερίδα «ΚΗΡΥΞ». Επί κυβερνήσεως Ελ. Βενιζέλου (1928-1932) διετέλεσε Νομάρχης Τρικάλων. Πέθανε το 1932.

1925-1929. Δήμαρχος ο Βασίλειος Πυρρινέλλας. Δημοτικοί σύμβουλοι ο Λεωνίδας Μίσιος και ο Δημήτριος Βλαχλείδης (όπου παραπάνω) και ο Βασίλειος Δόνος.

ΜΙΣΙΟΣ ΛΕΑΝΔΡΟΣ του Θεμιστοκλή, της Πηνελόπης. Καταγωγή από Μονοδέντρι. Γεννήθηκε το 1877. Σπούδασε νομικά στην Αθήνα και δικηγόρησε στα Γιάννινα. Στο αρχοντικό του το 1928 φιλοξένησε τον Ελ. Βενιζέλο κι αργότερα Βασιλίδες. Πέθανε το 1967.

1929-1932

Δήμαρχος ο Δημήτριος Βλαχλείδης και δημ. σύμβουλος ο Τιμοθέων Γιαννής.

ΒΛΑΧΛΕΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Παύλου, της Χάιδως. Αδερφός του Νικολάου Βλαχλείδη, που ήταν

ΟΙ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΙ ΠΟΥ «ΚΥΒΕΡΝΗΣΑΝ» ΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

δημ. σύμβουλος το 1913-1916. Καταγωγή από Κάτω Πεδινά. Γεννήθηκε το 1875. Σπούδασε ιατρική στην Αθήνα και συμπλήρωσε τις σπουδές του στο Παρίσι. Ασκούσε το επάγγελμά του στα Γιάννινα. Από το 1929 ως το 1950 εκλέγεται συνεχώς Δήμαρχος, πλην της κατοχής (1940-1945). Επί δημαρχίας του ηλεκτροδοτήθηκε (1929) και υδρεύτηκε (1936) η πόλη των Ιωαννίνων. Επίσης δημιουργήθηκε το «Άλσος» και δέντροφυτεύτηκαν οι λόφοι Περιβλέπτου και Ζεμ. Το 1897, όπως και ο γιατρός Γ. Σταυρίδης, κατετάγη ως γιατρός στο σύνταγμα του Κίτσου Μπότσαρη. Ήταν, όπως και ο Γ. Σταυρίδης, μέλος της Ηπειρωτικής Εταιρείας με δράση κατά της ρουμανικής και αλβανικής προπαγάνδας. Πέθανε το 1951.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΙΜΟΛΕΩΝ του Κωνσταντίνου, της Πολυξένης. Γεννήθηκε στη Βίτσα το 1890. Φοίτησε στη Ζωσιμαία Σχολή. Ασχολήθηκε με το εμπόριο υφασμάτων. Αντικαθιστούσε επάξια τον Δήμαρχο Δημήτριο Βλαχλείδη όταν απουσίαζε. Πέθανε το 1982.

1932-1936. Δήμαρχος ο Δημήτριος Βλαχλείδης (όπου παραπάνω) και δημ. σύμβουλοι ο Βασ. Μιχαηλίδης (όπου παραπάνω) και ο Βασίλειος Δόνος.

ΔΟΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του Κωστούλα, της Ουρανίας. Γεννήθηκε στα Άνω Πεδινά το 1877. Μετά την Ζωσιμαία σπούδασε στη Νομική Σχολή Αθηνών και δικηγόρησε στα Γιάννινα. Πέθανε το 1940.

1937-1941. Δήμαρχος ο Δημήτριος Βλαχλείδης (όπου παραπάνω) και δημ. σύμβουλοι ο Βασίλειος Μιχαηλίδης (όπου παραπάνω) και ο Χαρίλαος Βλάχος.

ΒΛΑΧΟΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ του Κωνσταντίνου. Γιος του Κων/νου Βλάχου που ήταν δημ. σύμβουλος το

1920-1923 (όπου παραπάνω). Καταγωγή από Ελάτη. Γεννήθηκε το 1894. Ασχολήθηκε με εμπόριο. Πέθανε το 1946.

1941-1944. Η πόλη διοικείται από τις δυνάμεις κατοχής.

1944-1945. Δήμαρχος ο Πέτρος Αποστολίδης εκλεγμένος από τα εργατικά και επαγγελματικά σωματεία της πόλης.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ του Χριστοδούλου, της Σεβαστής. Γεννήθηκε στην Καλωτά το 1896. Μετά την Ζωσιμαία φοίτησε στην Ιατρική Σχολή Αθηνών. Υπηρετεί στο στρατό σαν ανθυπίατρος και το 1922 αιχμαλωτίζεται στο Αφίον Καραχισάρ στην εκστρατεία της Μικράς Ασίας και γυρίζει το 1923. Το 1924

πάει στο Παρίσι και αποκτά ειδικότητα αφροδισιολόγου-δερματολόγου και γυρίζει στα Γιάννινα όπου εξασκεί το επάγγελμα. Λόγω αριστερών φρονημάτων δώκεται, φυλακίζεται και εξορίζεται πολλές φορές. Ήταν για τρεις μήνες ο «κόκκινος Δήμαρχος» της πόλης. Πέθανε το 1988.

1945-1946. Με απόφαση του Νομάρχη τον Μάρτιο του 1945 αναλαμβάνει καθήκοντα δημάρχου ο εκλεγμένος Δήμαρχος Δημήτριος Βλαχλείδης και μαζί του το προπολεμικό δημοτικό συμβούλιο συμπληρωμένο. Μεταξύ των νέων δημ. συμβούλων και οι Ζαγορίσιοι Στέφανος Κατσαδής, Αναστάσιος Βλαχόπουλος και Νικόλαος Τσοφόπουλος.

ΚΑΤΣΑΔΗΜΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ του Κων/νου, της Αγλαίας. Καταγωγή από Μονοδέντρι. Γεννήθηκε το 1904. Σπούδασε στη Νομική Σχολή Αθηνών και στο Παρίσι. Δικηγόρισε στα Γιάννινα. Πέθανε το 1978. Για τον πατέρα του όπου παραπάνω.

ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ του Δημητρίου, της Χαρίκλειας. Γεννήθηκε στον Ανθρακίτη το 1890. Ταξίδεψε 6 χρόνων στο Πλοέστι της Ρουμανίας, όπου ήταν ο έμπορος πατέρας του. Εκεί τελείωσε το Ελληνικό Σχολείο και το Γερμανικό Γυμνάσιο. Σπούδασε οικονομικές και εμπορικές επιστήμες. Γύρισε στα Γιάννινα κι οργάνωσε εμπορικές επιχειρήσεις. Πρόεδρος της «Ενώσης Παντοπωλών Ιωαννίνων». Πρόεδρος του Εμπορικού και Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Ηπείρου. Συμμετείχε στη διοίκηση του Νοσοκομείου Χατζηκώστα και των Αγαθοεργών Καταστημάτων. Πέθανε το 1975.

ΤΣΟΦΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του Ανδρέα, της Αικατερίνης. Γεννήθηκε στο Δίλοφο το 1897. Τα πρώτα γράμματα έμαθε στην Πάτρα κοντά σε θείο του. Διορίστηκε υπάλληλος εποικισμού για 10ετία και παραιτήθηκε για ν' ανοίξει γραφείο διοικητικών υποθέσεων. Στην εκστρατεία της Μικράς Ασίας κατέστη ανάπηρος. Πέθανε το 1975.

1947-1948. Δήμαρχος ο Δημήτριος Βλαχλείδης και δημ. σύμβουλοι ο Κων/νος Γκωλέτσος, ο Κώστας Βάρδας, ο Αναστάσιος Βλαχόπουλος (όπου παραπάνω), ο Στέφανος Κατσαδής (όπου παραπάνω), ο Κων/νος Ιωαννίδης, ο Αθανάσιος Κυριαζής, ο Ιωάννης Νιτσιδής, ο Μάνθος Στεφάνου και ο Νικόλαος Τσοφόπουλος (όπου παραπάνω).

ΓΚΩΛΕΤΣΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ του Αποστόλου, της Πολυξένης. Γεννήθηκε το 1897 στους Ασπραγγέλους. Ο πατέρας του μεγαλέμπορος-τραπεζίτης στα Γιάννινα. Μετά τα εγκύκλια γράμματα πήγε στην Ελβετία και σπούδασε οικονομικές επιστήμες. Μεγαλέμπορος αποικιακών και γαλακτοκομικών προϊόντων στα Γιάννινα. Πολλές περιόδους διετέλεσε Πρόεδρος του Εμπορικού Επιμελητηρίου Ιωαννίνων. Ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών. Πρόεδρος της Δυτικής Γερμανίας στην Δυτική Ελλάδα. Πέθανε το 1992.

ΒΑΡΔΑΣ ΚΩΣΤΑΣ του Ιωάννη, της Αγγελικής. Γεννήθηκε στο Δίλοφο το 1884. Ασχολήθηκε με οικονομικά και λογιστικά στο Βουκουρεστί και στο Ιάσιο, όπου εμπορεύονταν ο πατέρας του κι άλλοι συγγενείς. Γύρισε στα Γιάννινα πριν το 1940 κι εργάστηκε ως λογιστής στις επιχειρήσεις του Κωνσταντίνου Γκωλέτσου. Διετέλεσε

Πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου Ιωαννίνων. Πέθανε το 1963.

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ του Δημητρίου, της Ελένης. Γεννήθηκε στο Δίλοφο το 1883. Σπούδασε στη Φαρμακευτική Σχολή Αθηνών. Αρχικά δούλεψε φαρμακοποιός στην Αθήνα κι αργότερα γύρισε στα Γιάννινα. Άνοιξε φαρμακείο στην οδό Ανεξαρτησίας και τα περισσότερα φάρμακα τα έφτιαχνε στο εργαστήριό του. Πέθανε το 1955.

ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ του Κων/νου, της Αγγελικής. Γεννήθηκε στις Φραγκάδες το 1886. Από νεαρός ταξίδεψε στην Σερβία και την Ρουμανία. Μετά την απελευθέρωση γύρισε στα Γιάννινα και δημιούργησε την πρώτη στην Ελλάδα βιοτεχνία καλλυντικών. Πρόεδρος του Κυνηγετικού Συλλόγου, Πρόεδρος στο σώμα των προσκόπων, ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών και του Συνδεδσμου Ζαγορισιών Ιωαννίνων. Πέθανε το 1980.

ΝΙΤΣΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Αλεξίου, της Κασσιανής. Γεννήθηκε στην Ελάτη το 1886. Σπούδασε στη Φαρμακευτική Σχολή Αθηνών και οργάνωσε στα Γιάννινα φαρμακοποθήκη που εξυπηρετούσε όλα τα φαρμακεία της Ηπείρου. Πέθανε το 1968. Για τον πατέρα του όρα παραπάνω το 1916-1920.

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΑΝΘΟΣ του Στεφάνου, της Μελομένης. Γεννήθηκε το 1897 στην Καλωτά. Μετά την Ζωσιμαία σπούδασε στην Φαρμακευτική Σχολή Αθηνών. Είχε φαρμακείο στο Γυαλί Καφενέ. Διετέλεσε Πρόεδρος του Φαρμακευτικού Συλλόγου Ιωαννίνων. Πέθανε το 1982.

1949-1951. Μέχρι την 1-9-1950 Δήμαρχος είναι ο Δημήτριος Βλαχλείδης κι από την επομένη αναλαμβάνει Δήμαρχος ο εφέτης Γεράσιμος Κουρούκλης κατόπιν κυβερνητικής αποφάσεως. Στο δημ. συμβούλιο συμμετείχαν οι Ζαγορίσιοι Κώστας Βάρδας (όπου παραπάνω), Αναστάσιος Βλαχόπουλος (όπου παραπάνω), Ιωάννης Νιτσιδής (όπου παραπάνω), Δημήτριος Παπαβρανούσης, Μάνθος Στεφάνου (όπου παραπάνω) και Ιωάννης Τσιαπάρας.

ΠΑΠΑΒΡΑΝΟΥΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Ευσταθίου, της Μαρίας. Γεννήθηκε το 1895 στο Γρεβενίτι. Το 1916 ξενιτεύτηκε στο Βουκουρεστί όπου ο πατέρας του και τ' αδέρφια του διατηρούσαν φούρνο και επιχείρηση με σιτηρά. Γύρισε το

ΟΙ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΙ ΠΟΥ «ΚΥΒΕΡΝΗΣΑΝ» ΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

1927 και δούλεψε σε βιβλιοπωλεία. Πέθανε το 1955.

ΤΣΙΑΠΑΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Γεννήθηκε στη Βοπούσα. Τελείωσε την Ζωσιμαία Σχολή κι ασχολήθηκε με εμπόριο ξυλείας. Στον πόλεμο του 1940 κατέστη ανάπηρος. Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Αναπήρων - Θυμάτων Πολέμου Ηπείρου - Κερκύρας και Πρόεδρος της Εθνικής Γενικής Συνμοσπονδίας Αναπήρων - Θυμάτων Πολέμου Ελλάδος.

1951-1954. Δήμαρχος ο Θεόδωρος Θεοδωρίδης και μέλη του δημ. συμβουλίου οι Ζαγορίσιοι Στέφανος Κατσαδήμας και Αθανάσιος Κυριαζής, για τους οποίους αναφέρθηκαν παραπάνω.

1955-1958. Δήμαρχος ο Γρηγόριος Σακκάς και μέλη του δημ. συμβουλίου ο Κων/νος Γκωλέτσας (όπου παραπάνω) και ο Βασίλειος Βλαχόπουλος.

ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ του Αναστασίου, της Γεωργίας. Καταγωγή από Ανθρακίτη. Γεννήθηκε το 1923. Ο πατέρας του Αναστάσιος είναι δημ. σύμβουλος το 1945-1946. Φοίτησε στην Ζωσιμαία Σχολή και συνέχισε τις επιχειρήσεις του πατέρα του. Πέθανε το 1994.

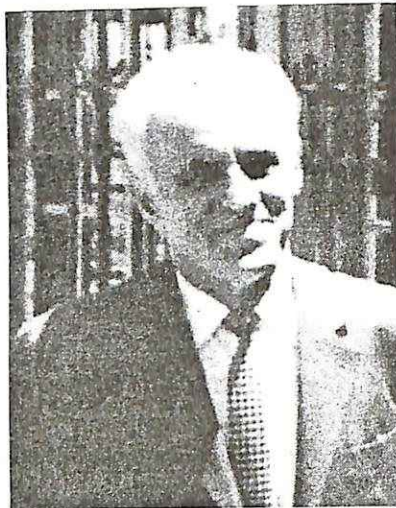
1959-1964. Δήμαρχος ο Γρηγόριος Σακκάς και στο δημ. συμβούλιο ο Ιωάννης Θεοδωρίδης, ο Σπύρος Κατσαδήμας (όπου παρακάτω), ο Νικόλαος Τσοφόπουλος (όπου παραπάνω) και ο Αθανάσιος Κυριαζής (όπου παραπάνω).

ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του Στεργίου, της Ελένης. Γεννήθηκε το 1898 στο Γρεβενίτι. Ασχολήθηκε με εμπόριο καυσίμων, ελαστικών και ηλεκτρικών συσκευών. Πέθανε το 1964.

1964-1967. Στις εκλογές του Ιουλίου 1965 εκλέχτηκε Δήμαρχος ο Γεώργιος Μελανιδης, αλλά πέθανε κατά την ορκωμοσία στις 7-8-1964. Ανέλαβε Δήμαρχος ο Χριστόφορος Κωσταδήμας και τον Ιούνιο του 1965 παραιτήθηκε τότε ο Σπύρος Κατσαδήμας, ο οποίος παραιτείται τον Απρίλη του 1967 για να πολιτευτεί ως υποψήφιος της Ένωσης Κέντρου. Για λίγες μέρες ανέλαβε Δήμαρχος ο Αλέκος Ζόφης. Στο δημ. συμβούλιο δεν υπήρχε Ζαγορίσιος σύμβουλος.

ΚΑΤΣΑΔΗΜΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ του Κώστα, της Μελομένης. Καταγωγή από Μονοδέντρι. Γεννήθηκε το 1914. Ο πατέρας του (όπου παραπάνω) δημοτικός σύμβουλος,

γερουσιαστής, βουλευτής. Μετά την Ζωσιμαία Σχολή φοίτησε στη Νομική Σχολή Αθηνών. Στην κατοχή οργανώθηκε στο ΕΑΜ και κατετάγη στον ΕΛΑΣ. Από το 1949 δικηφορεί στα Γιάννινα. Προσχώρησε στην

ΕΠΕΚ του Πλαστήρα και μετά στην Ένωση Κέντρου. Μετά την δικτατορία αποχώρησε από την Ένωση Κέντρου κι εντάχθηκε στο ΠΑΣΟΚ. Το 1982 εκλέγεται Δήμαρχος, αλλά πεθαίνει τον Σεπτέμβριο του 1984.

1967-1974. Δήμαρχοι διετέλεσαν οι Νικόλαος Ντάσιος, Σπύρος Φιλίππου, Ιωάννης Καμπέρης και Παναγιώτης Τζούμας. Δημ. Σύμβουλοι απ' το Ζαγόρι ήταν ο Γεώργιος Εξαρχόπουλος, ο Κίμων Κυριαζής και ο Κων/νος Ματσόπουλος.

ΕΞΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Αδαμαντίου, της Μαρίας. Γεννήθηκε το 1908 στο Βρουσχωρί. Υπηρέτησε ως δάσκαλος σε χωριά της περιοχής και στα Γιάννινα. Διευθυντής στα Πρότυπα Δημοτικά Σχολεία Ιωαννίνων, ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών, μέλος του Δ.Σ. της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδος, μέλος του Δ.Σ. της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Ηπείρου και Πρόεδρος Εφέδρων Αξιωματικών Ηπείρου. Πέθανε το 1972.

ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΚΙΜΩΝ του Αθανασίου, της Ελένης. Ο πατέρας του διετέλεσε Δημοτικός Σύμβουλος για πολλές θητείες, όπως παραπάνω. Ο Κίμων με καταγωγή από τις Φραγκάδες γεννήθηκε το 1918. Μετά τις εγκύκλιες σπουδές και το στρατιωτικό ασχολήθηκε με τις επιχειρήσεις του πατέρα του και διακρίθηκε στον τομέα των καλλυντικών. Διετέλεσε ηγετικό στέλεχος των προσκόπων, Πρόεδρος της ΕΛΠΑ, Πρόεδρος του Εμπορικού Συλλόγου Ιωαννίνων και Πρόεδρος του Εμπορικού Επιμελητηρίου. Συν-

έστησε την «ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ» και ξεκίνησε την έκδοση του μηνιαίου περιοδικού «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ». Έργο της ζωής του το μπρούτζινο άγαλμα της «ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ» στην κορφή του Ροντοβαίου. Πέθανε το 1989.

ΜΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ του Γεωργίου, της Χαρίτινης. Γεννήθηκε το 1916 στις Φραγκάδες. Σπούδασε στην Ιατρική Σχολή Αθηνών. Πολέμησε στην Αλβανία ως έφεδρος αξιωματικός και έφτασε στον βαθμό του Επιάτρου. Υπηρέτησε στα Νοσοκομεία της πόλης, στον Διεθνή Ερυθρό Σταυρό, στα Αγαθοεργά Καταστήματα της Μητρόπολης, αλλά και Πρόεδρος του «ΠΑΣ ΑΒΕΡΩΦ». Πέθανε το 2006.

1974-1975. Απ' τον Οκτώβριο του 1974 ως το Μάρτιο του 1975 Δήμαρχος είναι ο εφέτης Αλέξανδρος Πίκουλας και στο δημ. συμβούλιο δεν συμμετέχει Ζαγορίσιος.

1975-1978. Δήμαρχος εκλέγεται ο Κων/νος Μπέγκας. Στο δημ. συμβούλιο και οι Ζαγορίσιοι Ευστάθιος Παπαβρανούσης, Γεώργιος Καρακίτσος και Αχιλλέας Φλώρος.

ΠΑΠΑΒΡΑΝΟΥΣΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ του Χρήστου, της Βασιλικής. Γεννήθηκε το 1913 στο Γρεβενίτι. Ανεψιός του Δημητρίου Παπαβρανούση (όπου παραπάνω), που ήταν δημ. σύμβουλος το 1950-1951. Ταξιδεύτηκε από μικρός στο Βουκουρέστι όπου βρίσκονταν ο παππούς του Στάθης, ο πατέρας του Χρήστου και πολλοί θείοι του. Σπούδασε πολιτικός μηχανικός στο Πολυτεχνείο του Βουκουρεστίου. Γύρισε στην Ελλάδα το 1939 κι εργάστηκε σαν μελετητής και εργολάβος ιδιωτικών και δημοσίων έργων. Διετέλεσε Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ηπείρου.

ΚΑΡΑΚΙΤΣΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ του Ιωάννη, της Ασπασίας. Γεννήθηκε στο Γρεβενίτι το 1930. Μετά την Ζωσιμαία Σχολή σπούδασε πολιτικός μηχανικός στο Μετσόβειο Πολυτεχνείο. Εργάστηκε στα Γιάννινα. **ΦΛΩΡΟΣ ΑΧΙΛΛΕΑΣ.** Καταγωγή από το Τσέπελοβο. Γεννήθηκε το 1940. Σπούδασε πολιτικός μηχανικός στο Πολυτεχνείο της Λωζάνης. Ασχολήθηκε με μελέτες και κατασκευές τεχνικών έργων και ήταν σύμβουλος σε τεχνικές εταιρείες.

1979-1982. Δήμαρχος ο Κωνσταντίνος Φρόντζος μέχρι τον Ιανουάριο του 1980, οπότε παραιτείται για λόγους υγείας και αναλαμβάνει ο Θεόδωρος Γεωργιάδης.

Δημ. σύμβουλοι ο Ευστάθιος Βρακότας και ο Γρηγόριος Κόκκορος.

ΒΡΑΚΟΤΑΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ του Νικολάου, της Αικατερίνης. Γεννήθηκε το 1935 στο Γρεβενίτι. Φοίτησε στην Εμπορική Σχολή Ιωαννίνων κι εργάστηκε στα Γιάννινα ως λογιστής.

ΚΟΚΚΟΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ του Μιχαήλ, της Λιλής. Καταγωγή από το Κουκούλι. Γεννήθηκε το 1939. Μετά την Ζωσιμαία Σχολή σπούδασε στην Νομική Σχολή Αθηνών και δικηγόρει στα Γιάννινα.

1983-1986. Δήμαρχος ο Σπύρος Κατσαδήμας ως το 1984 που πέθανε κι ανέλαβε ο Χαρίλαος Τόλης ως το 1986. Στο δημ. συμβούλιο δεν υπάρχουν Ζαγορίσιοι.

1987-1990. Δήμαρχος ο Φίλιππας Φίλιος. Δημ. σύμβουλος ο Δημήτριος Παρλαπάς.

ΠΑΡΛΑΠΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ του Χρήστου, της Αικατερίνης. Γεννήθηκε το 1928. Καταγωγή από Λεπτοκαρύ. Μετά την Ζωσιμαία Σχολή φοίτησε στην Ιατρική Σχολή Αθηνών και απέκτησε την ειδικότητα οφθαλμολόγου στο Νοσοκομείο «Ευαγγελισμός». Εργάστηκε στα Γιάννινα. Διετέλεσε πολλά χρόνια Πρόεδρος και Αντ/δρος του Ιατρικού Συλλόγου Ιωαννίνων.

1991-1994. Δήμαρχος ο Φίλιππας Φίλιος. Στο δημ. συμβούλιο δεν υπάρχουν Ζαγορίσιοι.

1995-1997. Δήμαρχος ο Ελευθέριος Γκλίναβος. Στο δημ. συμβούλιο δεν υπάρχει Ζαγορίσιος.

Απ' το 1913 έως το 1998 μέτρησα πέντε Ζαγορίσιους δημάρχους και τριανταέξι δημοτικούς συμβούλους. Το Ζαγόρι μετά το 1913 παίρνει τον κατήφορο εξαιτίας των συνεχών πολέμων. Είχε όμως αυτά τα χρόνια μεγάλη μερίδα στην κοινωνία της πόλης. Οι Ζαγορίσιοι δραστηριοποιήθηκαν στα Γιάννινα και το περίσσευμα ενέργειας το διέθεσαν στα κοινά της πόλης. Δεν έμειναν αμέτοχοι σ' αυτό που συντελούνταν γύρω τους, δεν αδιαφόρησαν για τα κοινά. Δεν υπάρχει τίτλος του φιλήσυχου πολίτη, αλλά τίτλος του αχρείου. Ο ιστορικός Θουκυδίδης έγραψε: «Τον δε μη τοιούτων μετέχοντα ουκ απράγμονα, αλλά αχρείον ηγούμεθα είναι».

Τώρα που έχουμε Δήμο Ζαγορίου είναι ώρα να μετέχουμε στα κοινά και ν' αφήσουμε τις πολυθρόνες και τα σαλόνια.

Επιμέλεια:
Απόστολος Ντιναλέξης

Με αφορμή μια παράσταση...

του Πολύβιου Γ. Καρρά

Κι από πού δεν πήραμε χρώματα: τα περίφημα αρχοντόσπιτα, εκκλησίες, γεφύρια κατασκευάστηκαν από Κονιτσιώτες μαστόρους, τα ξυλόγλυπτα των εκκλησιών, αγιογραφίες, τοιχογραφίες έγιναν από Χιονιαδίτες (εξαιρούμενοι, τα υφαντά ήρθαν από Σμύρνη και Πλοέστι, χειροποίητες λάμπες, μπαούλα από φίλνιτσι και σόμπες ήρθαν απ' έξω, τα μεταξωτά και τα φουστάνια ήρθαν από Βουκουρέστι και Πόλη, τα κοσμή-

βέντες) γινόμαστε τιμητές και αδέκαστοι κριτές του τι είναι αληθινό και τι όχι, τι δικό μας και τι ξένο.

Αληθινή είναι η ζωή στο σύνολό της, κι ότι η ζωή προκρίνει αξιο να υπάρξει και διατηρηθεί αυτό και θα γίνει. Κι όσο για το «δικό» μας και το «ξένο» είναι πολύ σχετικές έννοιες όταν μιλάμε για γόνιμες λειτουργικές και επιλεκτικές διαδικασίες αλληλεπίδρασης.

Όπως όλη η Ελλάδα μιλάει

ματα από Αργυρόκαστρο και Γιάννινα.

Κι όσο για τη μουσική μας παράδοση τα περισσότερα τραγούδια και χορούς (Γενοβέφα, Φεγαροπρόσωπη, Κλέφτες, Βασιλαρχόντισσα, Κλάματα, Δόντια πυκνά, Αρχοντόπουλο, Αλάμπης, Γκάνιτα, Λιάσκο, Σαμαντάκα, Φυσσούνι, Τρία καράβια, Μπαζαρκάνα, Από τα γλαρά σου μάτια κλπ.) ο κοσμογυρισμένος Ζαγορίσιος τα φέρνει από όμορες περιοχές ή από τον τόπο της επαγγελματικής του δραστηριοποίησης. Η μουσική σημαία του Ζαγορίου και του Συνδέσμου μας, ο Γρηγόρης Καψάλης μαθήτευσε στο Αγρίνιο και δούλεψε πολλά χρόνια στη Θεσσαλονίκη φέρνοντας από κει πλούσια εμπειρία κωδικοποιημένη σε νότες. Εκτοτε στο σχετικά περιορισμένο ρεπερτόριο των ντόπιων κομπανιών μπήκαν πάνω από 100 κλέφτικα και τσάμικα, μακάμια και μανέδες. Οι παππούδες και πατεράδες μας χόρευαν απ' τη δεκαετία του '30 χορούς των αστικών κέντρων, βαλς, πόλκα, φокς. Όμως, όταν οι νέοι μας σήμερα φέρνουν μαζί τους στοιχεία μιας άλλης πραγματικότητας (ήχους, βήματα, κου-

για το Ζαγόρι, έτσι και το Ζαγόρι οφείλει και δικαιούται να μιλάει για όλη την Ελλάδα και με όλη την Ελλάδα γιατί το πνεύμα παρακάμζει και πεθαίνει σε κλειστά σύνορα. Θα ήταν πραγματική κατάντια για το Ζαγόρι με το ελεύθερο και ταξιδιάρικο πνεύμα, το Ζαγόρι του εμπορίου, των γραμμάτων και των ανοιχτών οριζώντων να γίνει αποκλειστικά συντηρητικός γραφιάς προσωπικών αναμνήσεων.

Ο πολιτισμός δεν είναι μνηρασμός. Δεν εξαντλείται το πνεύμα στη φαγοπεπταφοδευτική διαδικασία των αμνοεργιών. Πολιτισμός είναι το εφελήριο της παράδοσης και η εκτίναξη μέσω αυτού στο μέλλον. Αν απλώς διαχειριστούμε το παραδοσιακό σώμα χωρίς κάτι να προσθέσουμε καταντούμε απλοί αχθοφόροι βαριού ονόματος και αν δούμε τον πολιτισμό του Ζαγορίου ως συντηρημένο και ολοκληρωμένο αυτομάτως τον ορίζουμε και ως νεκρό. Και τα πανηγύρια μας δε θα είναι πραγματικότητα ζωσα όπως θέλουμε να πιστεύουμε αλλά θα τελούνται εν είδει μνημόσυνο.

Ο Νίτσε σημείωσε πως η

αισθητική είναι η ηθική του μέλλοντος, κατά συνέπεια το καλό είναι το ωραίο (όχι με την αγοραία του έννοια αλλά με την αρχαιοελληνική του κάλλους).

Είναι τραγική αφέλεια να αισθανόμαστε οι Ζαγορίσιοι αποκλειστικοί διαχειριστές του ωραίου.

Το πνεύμα μας ήταν ωραίο στο παρελθόν γιατί ήταν δεκτικό κι όσο τρυγάμε ομορφιές από κάθε τοπικό και χρονικό σημείο θα παραμένουμε όμορφοι και νοήμονες. Το κοινωνικό σώμα στο καθημερινό βίωμα θα πραγματώσει τη νέα και συνεχώς μεταλλασσόμενη αλήθεια του και μόνο οι αναχωρητές, λαογράφοι της φορμόλης απομονώνονται από το κοινωνικό σώμα το παρατηρούν και το χλευάζουν (το ξομπλιάζουν- πιο Ζαγορίσια) πίσω από τα πρεσβυωπικά τους γυαλιά.

Και η φετινή μας ενδοσκόπηση μας οδήγησε σε συμπέρασμα ανάλογο με των προηγούμενων ετών: ένας Σύνδεσμος Πολιτιστικός με συνείδηση βαθειά του ρόλου του οφείλει να υπηρέτησει το κοινωνικό σώμα στο σύνολό του, να μιλήσει με το λόγο του γέροντα και το λόγο του παιδιού, να διασώσει τη μνήμη αλλά και την προοπτική, να παρακολουθήσει και να ακολουθήσει διάφορες και διαφορετικές αισθητικές συνιστώσες ώστε η συνισταμένη να είναι η ολότητα και σημαία του η πολυφωνία.

Οφείλει να εκφράζεται με σικελιανική υψηλότητα και αριστοφανική αθύρσοτομία, καλύπτοντας αισθητικές, συναισθηματικές ακόμα και πολιτικές ανάγκες, όλων όμως κι όχι μόνων όσων υψώνουν και κουνάν το δάκτυλο που στάζει στην άκρη τους ο διδασκισμός, η παρελθοντολαγνεία και η απειλή πως η πραγματική ζωή θα φέρει την ασχήμια.

Η ασχήμια είναι στο βλέμμα κι όχι στα πράγματα κι ο Ζαγορίσιος είχε πάντα βλέμμα καθαρό, διεισδυτικό, δημιουργικό και ονειροπόλο γι' αυτό και προσανατολισμένο στο μέλλον.

ΣΝ' ΑΡΕΝΤΑ

Μα, τι κι αν ζει κανείς, όταν, ως ενυπόστατο ον, βιώνει ήδη το κενό της προγεννησιακής του ανυπαρξίας;

Φωκίων Ιωαν. Καψάλης

Αγαπητά μέλη της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας»,

Με έκπληξή μου είδα στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού στην ίδια σελίδα της δημοσίευσης επιστολής μου, με θέμα την ένταξη έργων του Δήμου Ζαγορίου στο ΕΣΠΑ, απάντηση του πρώην Αντιδημάρχου του Δήμου Θεόδωρου Καραβασιλή, με πρωτοφανείς κατηγορίες σε βάρος μου, όπως υπονόμηση εκ μέρους μου του έργου του Δήμου και καπηλεία.

Στην επιστολή μου εκείνη εξέφρασα την ικανοποίησή μου, για την ένταξη έργων ανάπλασης στο πρόγραμμα «Αγροτική Αναγέννηση» του ΕΣΠΑ, από το Δήμο Ζαγορίου στους οικισμούς Καρυές και Καβαλλάρι, αξιοποιώντας τις μελέτες ανάπλασης των οικισμών που εκπονήθηκαν από τον πρώην Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου και αποτελούν χρήσιμα εργαλεία της σημερινής δημοτικής αρχής του Δήμου αλλά και των επόμενων δημοτικών αρχών για τη σύνταξη απαραίτητων μελετών κατασκευής έργων.

Πουθενά στην επιστολή μου, δεν ανέφερα ότι οι ολοκληρωμένες μελέτες ανάπλασης οικισμών που εκπονήθηκαν από τον πρώην Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου, μπορούν να αποτελέσουν από μόνες τους μελέτες κατασκευής έργων εντός των οικισμών. Αποτελούν όμως τη βάση, πάνω στην οποία στηρίζεται η Τεχνική Υπηρεσία για τη σύνταξη μελετών κατασκευής έργων των τμημάτων εκείνων των οικισμών ή και ολόκληρου του οικισμού, του οποίου αποφασίζεται η ανάπλασή του, γιατί προϋπάρχει αναλυτική τοπογραφική αποτύπωση όλων των κοινόχρηστων χώρων και καταγραφική όλων των απαραίτητων ενεργειών παρέμβασής. **Με απλά λόγια, εάν δεν υπήρχαν οι μελέτες ανάπλασης των οικισμών η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Ζαγορίου δεν θα μπορούσε, με τα μέσα που διαθέτει, να συντάξει τις μελέτες έργων που υποβλήθηκαν για χρηματοδότηση στο ΕΣΠΑ.** Εξάλλου για τη σύνταξη τέτοιων μελετών ανάπλασης είναι αναγκαία η ύπαρξη ειδικοτήτων Τοπογράφου Μηχανικού, Αρχιτέκτονα κλπ, που δεν έχει η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου.

Για επαλήθευση των παραπάνω σας στέλνω την πρώτη σελίδα της μελέτης Ανάπλασης και Ανάδειξης Κοινόχρηστων Χώρων Οικισμού Καρυών, που εντάχθηκε στο ΕΣΠΑ, προϋπολογισμού 1.100.000 ευρώ, όπου αναφέρεται ότι: «**Η παρούσα μελέτη αποτελεί μελέτη εφαρμογής της μελέτης «Μελέτη Ανάπλασης Οικισμού Καρυών», η οποία εκπονήθηκε από τη Σύμπραξη Γραφείων Μελετών: Στρατιανής Χρή-**

ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΒΑΣΙΛΗ ΣΠΥΡΟΥ

ΔΗΜ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΔΗΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

στος - Μπαλτογιάννης Κων/νος – Μπούγιας Πέτρος, ύστερα από σχετική ανάθεση από το Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου και με επιβλέπουσα υπηρεσία την ΤΥΔΚ Περιφέρειας Ηπείρου. Απευθείας ανάθεση μελέτης: απόφαση 258/20008 Δημαρχιακής Επιτροπής Δήμου Ανατ. Ζαγορίου. Σύμβαση Μελέτης αρ. πρωτ. 214/15-01-2009. Έγκριση και οριστική παραλαβή μελέτης: απόφαση 258/2009 Δημ. Επιτροπής Δήμου Αν. Ζαγορίου».

Για τη σύνταξη της μελέτης του έργου Ανάδειξης Παραδοσιακών Λιθόστρωτων και πέτρινου γεφυριού Καβαλλαρίου, προϋπολογισμού 470.000 ευρώ, το οποίο επίσης εντάχθηκε στο ΕΣΠΑ, χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από τη συνολική «Μελέτη Ανάπλασης Οικισμού Καβαλλαρίου», η οποία συντάχθηκε από τη Σύμπραξη Γραφείων Μελετών: Μουρατίδης Εμμανουήλ – Τοπογράφος Μηχανικός, Σιόντης Έλενα – Αρχιτέκτων Μηχανικός και Μπίρμπος Βασίλειος – Μηχανικός Χωροταξίας Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης, για λογαριασμό του πρώην Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου.

Η σημερινή αρχή του Δήμου Ζαγορίου, με βάση τη δική της λογική ανέθεσε στην Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου τη σύνταξη μελετών για υποβολή στο Πρόγραμμα «Αγροτική Αναγέννηση» του ΕΣΠΑ, μόνο για τους δύο αυτούς οικισμούς (Καρυές και Καβαλλάρι). Θα μπορούσε να υποβάλλει προτάσεις και για περισσότερους οικισμούς της δημοτικής ενότητας Ανατολικού Ζαγορίου, αφού και για τους υπόλοιπους υπήρχαν οι Μελέτες Ανάπλασης από τον πρώην Δήμο. Εξάλλου στο συγκεκριμένο Πρόγραμ-

μα μπορούσαν να υποβληθούν προτάσεις από 2-5-2012 μέχρι 31-12-2012. Η υπόσχεση ότι θα γίνει ένταξη έργων και για άλλους οικισμούς δεν ισχύει, αφού το συγκεκριμένο πρόγραμμα έληξε και ένταξη έργων στη συνέχεια μπορεί να γίνει μόνο από τις εκπτώσεις που θα προκύψουν από τις δημοπρασίες, αλλά για έργα για τα οποία έχουν ήδη υποβληθεί οι προτάσεις στο διάστημα 2-5-2012 μέχρι 31-12-2012.

Εκτός αυτών ο κ. Καραβασιλής ανέφερε από εσφαλμένη πληροφόρηση ή σκοπιμότητα ότι η συγκεκριμένη πρόσκληση δεν απευθύνονταν στις περιοχές των δημοτικών ενότητων Τύμφης, Παπίγκου και Κεντρικού Ζαγορίου, ενώ το ορθό είναι ότι σύμφωνα με σχετική απόφαση της Περιφέρειας **απευθύνονταν στις περιοχές Κεντρικού Ζαγορίου, Ανατολικού Ζαγορίου και Βοδούσας** και δεν απευθύνονταν στις δημοτικές ενότητες Τύμφης και Παπίγκου. Μήπως με αυτόν τον τρόπο, για παράδειγμα, θέλησε να αποφύγει αντιδράσεις από κατοίκους οικισμών του Κεντρικού Ζαγορίου, που έχουν ανάγκη ανάπλασης δρόμων και κοινόχρηστων χώρων εντός οικισμών, όπως των Άνω Πεδινών κ.α. και δεν υποβλήθηκε καμία πρόταση ένταξης έργων στο ΕΣΠΑ; Μήπως για να δικαιολογήσει τη μεγάλη καθυστέρηση στην παραλαβή από το Δήμο των μελετών αποχέτευσης και ύδρευσης Τσεπελόβου, τις οποίες ανέθεσε η προηγούμενη δημοτική αρχή, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να προταθούν για ένταξη σε ανάλογο πρόγραμμα του ΕΣΠΑ όταν προκηρυχθεί; Ήδη εντάχθηκαν έργα ύδρευσης σε πρό-

σκληση της Περιφέρειας και θα μπορούσαν να ενταχθούν τα έργα ύδρευσης του Τσεπελόβου (η πρόσκληση για τα έργα ύδρευσης απευθύνονταν σε ολόκληρο το Δήμο) ή και τα αναγκαία συμπληρωματικά έργα ύδρευσης του Κεντρικού Ζαγορίου. Η μήπως για να δικαιολογήσει τελικά την ανυπαρξία μελετών από τον πρώην Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου;

Κύριε Καραβασιλή, Υπονόμευση του έργου της δημοτικής αρχής από την αντιπολίτευση είναι η κληρονομιά 31 μελετών που παραλάβατε από τον πρώην Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου; Υπονόμευση του έργου σας είναι το γεγονός ότι πέραν των παραπάνω έργων εντάχθηκε ήδη στο ΕΣΠΑ το έργο «Αντικατάσταση δικτύου ύδρευσης οικισμού Ιτέας», προϋπολογισμού 235.000 ευρώ; Υπονόμευση είναι η υποβολή πρότασης από το Δήμο Ζαγορίου για ένταξη στο ΕΣΠΑ των έργων ασφαλτόστρωσης Πέτρας προϋπολογισμού 300.000 ευρώ, Ασφαλτόστρωσης δρόμου Ιτέας, προϋπολογισμού 300.000 ευρώ, Βελτίωσης εκσυγχρονισμού αρδευτικού Μηλιωτάδων, προϋπολογισμού 1.300.000 ευρώ ή ανάδειξης του βραχώδους σχηματισμού Αγίας Παρασκευής Πέτρας, προϋπολογισμού 230.000 ευρώ; Υπονόμευση του έργου της δημοτικής αρχής θα είναι η υποβολή και των υπόλοιπων μελετών για ένταξη έργων στο ΕΣΠΑ, όταν υπάρξει η σχετική προκήρυξη από τη Διαχειριστική Αρχή της Περιφέρειας Ηπείρου;

Καπηλεία του έργου της σημερινής δημοτικής αρχής αποτελεί η αναφορά μου σε παραπάνω έργα, στα οποία συνέβαλα και εγώ έχοντας την τιμή να διατελέσω Δήμαρχος του Ανατ. Ζαγορίου; Η μήπως, σύμφωνα με τη δική σας λογική, θα αποτελεί εκ μέρους μου καπηλεία του έργου της Περιφέρειας Ηπείρου, η πρόσφατη έγκριση του έργου Αποκατάστασης Ι. Ναού Αγίας Τριάδας Καβαλλαρίου, προϋπολογισμού 220.000 ευρώ, τη μελέτη του οποίου συντάξε ο πρώην Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου;

Η παράταξη μας στο Δήμο Ζαγορίου, της οποίας είμαι επικεφαλής, αντιμετωπίζει με σοβαρότητα όλα τα ζητήματα του Καλλικρατικού Δήμου Ζαγορίου. Ασκήει εποικοδομητική κριτική και υποβάλει προτάσεις σε πολλά θέματα, στοχεύοντας στο καλό της περιοχής. Δεν υπονομεύει ούτε καπηλεύεται έργα και δράσεις της δημοτικής αρχής αλλά με συνέπεια και υπευθυνότητα προσπαθεί από τη θέση της να συμβάλλει στην πρόοδο της ιστορικής περιοχής του Ζαγορίου.

Με εκτίμηση

Κωστοπούλου Άννα

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»
ΣΙΝΑ 4 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 45444

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 8/4/2013

Προς
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Αξιότιμο κύριο Ιωάννη Βλαχοστέργιο

κ. Προϊστάμενε

Εκφράζουμε τις άπειρες ευχαριστίες μας για την αποστολή των δύο βιβλίων για «Τα πετρογιόφυρα της Ηπείρου» και το «Ο οίκος των Μισαίων», τα οποία εμπλούτισαν την βιβλιοθήκη μας.

Θεωρούμε ότι αποτελούν πολύτιμες εκδόσεις και το περιεχόμενό τους μας ενδιαφέρει άμεσα, αφού έχουν εκτενείς αναφορές και στο Ζαγόρι.

Πεισμένοι ότι θα συνεχίσετε το επιτυχημένο έργο σας, ευχόμαστε ομοίως υγεία και πνευματική δύναμη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Β. ΤΖΙΟΒΑΣ	Για την ΙΛΕΖ Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ Σ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
--------------------------	---

Α) Τα Πετρογιόφυρα της Ηπείρου

Στα πλαίσια των εορτασμών για τα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ της πόλης των Ιωαννίνων η Υπηρεσία Νεωτέρων Έργων Ηπείρου και Τεχνικών Έργων Ηπείρου και η Περιφέρεια Ηπείρου εξέδωσαν ένα πολυτελή και πολύτιμο τόμο με τίτλο «Τα Πετρογιόφυρα της Ηπείρου». Περιλαμβάνει 92 γεφύρια της Ηπείρου, απ' τα οποία τα 53 βρίσκονται στο Ζαγόρι. Ειδικότερα 30 γεφύρια απ' αυτά είναι κηρυγμένα «ιστορικά διατηρητέα μνημεία», 22 μη κηρυγμένα (προστατεύονται από ξεχωριστό νόμο γιατί έχουν ηλικία παραπάνω των εκατό χρόνων) και τέλος το δίτοξο γεφύρι στο Καβαλλάρι που κατέρρευσε το 2004. Ο τόμος απευθύνεται σε μελετητές, ερευνητές και κυρίως στο ευρύτερο αναγνωστικό κοινό. Σε κάθε δεξιά σελίδα του βιβλίου υπάρχουν δύο έγχρωμες φωτογραφίες από το γεφύρι με διαφορετική άποψη. Ακολουθεί κείμενο με τον τίτλο κήρυξης του ως διατηρητέου μνημείου και τέλος ιστορικά και τεχνικά στοιχεία. Στην αριστερή σελίδα υπάρχει σχεδίαση και αποτύπωση του γεφυριού. Εκείνο όμως που με εξέπληξε, γιατί είναι πρωτότυπο, είναι το «Λεξιλόγιο οικοδομικών όρων με εικόνες». Έτσι, ενδεικτικά σας αναφέρω, ότι έμαθα τι είναι «οι αρκάδες», «το μπουλούκι», «το κλειδί» (η ιερή πέτρα), «το κουρασάνι», «η ψευτοκαμάρα» κι ένα σωρό άλλες έννοιες.

Συντελεστές της έκδοσης ο Προϊστάμενος της ΥΝΜΤΕΗ κ. Ιωάννης Βλαχοστέργιος, η αρχιτέκτονας κ. Αλίκη Λύτρα, η πολ. μηχανικός κ. Γεωργία Παπαχριστοδούλου και οι σχεδιαστές της υπηρεσίας. Θα σπεύσω να το προμηθευτώ.

Β) Ο οίκος των Μισαίων

Ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου κ. Ιωάννης Βλαχοστέργιος, απ' τον Μάρτη του 2011 που ανέλαβε τα καθήκοντά του, στόχευσε στην παρούσα έκδοση. Στον συγγραφέα κ. Ιωάννη Βλαχοστέργιο η ευκαιρία δόθηκε απ' τον δήμαρχο κ. Φ. Φίλιο, σαν συμμετοχή στα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ της πόλης μας. Ευτυχώς συγκυρία η παρουσία του ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΙΩΣΗΦ ΚΑΙ ΕΣΘΗΡ ΓΚΑΝΗ και του Προέδρου του κ. Ναπολέοντα Μάργαρη που ανέλαβε την χρηματοδότηση της έκδοσης. Το πρώτο μέρος του βιβλίου αναφέρεται στην οικογένεια Μίσου και γυρίζει πέντε αιώνες πίσω. Ξεκινάει απ' τον Μιχαήλ Θερεϊανό και φτάνει στον τελευταίο άρρενα Λεάνδρο Μίσιο του Θεμιστοκλή, που πέθανε το 1967. Ο Βοεβόδας Μιχαήλ Θερεϊανός φεύγει απ' την Βαστανιά (Καλύβια Ελαφοτόπου σήμερα) κι εγκαθίσταται στο Μονοδέντρι. Προβαίνει σε αγαθοεργίες και συνεχίζουν οι απόγονοί του. Στις δύσκολες εποχές της τουρκοκρατίας οι Μισαίοι κατεβαίνουν στα Γιάννινα. Η οικογένεια έχει στις τάξεις της Γενικούς Προεστώτες, Άρχοντα Σπαθήρη, Δημοτικούς Συμβούλους και Βουλευτή. Το δεύτερο μέρος της έκδοσης περιγράφει το αρχοντικό της οικογένειας, όπως σώζεται σήμερα και είναι κηρυγμένο ως «ιστορικό διατηρητέο μνημείο» απ' το 1936. Πέρα απ' τα ιστορικά στοιχεία ο συγγραφέας ασχολείται και με την γειτονία του αρχοντικού (Ζωσιμαία Σχολή, Πινακοθήκη, λοιπά αρχοντικά κλπ.) και τελειώνει με περιγραφή των χώρων του σπιτιού, όπου φιλοξενήθηκαν πρωθυπουργοί και βασιλιάδες. Θυμίζουμε εδώ

Το γεφύρι του Αλέξη Μίσου στο Βίκο

και το φωτογραφικό λεύκωμα με τίτλο «Αρχοντικό Μίσου – Το χθες», που εκδόθηκε απ' την ΥΝΜΤΕΗ στα πλαίσια του εορτασμού «100 χρόνια ελεύθερα Γιάννινα», σε συνδυασμό με την φωτογραφική έκθεση που λειτούργησε στην κρεβάτα του αρχοντικού ως τον Φλεβάρη του 2013.

Η ΞΕΝΙΤΙΑ

Θα πάρω έναν ανήφορο στη βρύση στο Σουλνάρι
να πιω νερό να δροσιστώ να ξαπλωθώ στον ίσκιο
να πω τα μαύρα ντέρτια μου και τα παράπονά μου
να αρχίσω να συλλογιστώ της ξενιτιάς τα πάθη.
Ο ξένος μες την ξενιτιά πρέπει να βάζει μαύρα
για να ταιριάζει η φορεσιά με της καρδιάς τη λαύρα.
Ανοιξε θλιβερή καρδιά και πες ένα τραγούδι
σαν τι τραγούδι να σάς πω και να σας μολογήσω
αν έχει η μαύρη Γης χαρά κι ο τάφος χαμογέλια
έχει και του παιδιού η καρδιά που περπατά στα ξένα.
Φεύγουν παιδιά αμούστακα κι έρχονται γερασμένα
στα ξένα ποιος θα σε χαρεί και ποιος θα σου γελάσει
πούνε της μάνας τα φιλά τα χάρδια του πατέρα
πούνει τα γέλια του αδερφού κι η συντροφιά του φίλου.
Στα ξένα δεν ανθίζουν την Ανοιξη τα δέντρα
δεν πρασινίζει ο κάμπος δεν φιλοουργιάζουν τα κλαδιά
ζεστός δε λάμπει ο ήλιος και το ψωμί πικραίνει
που να τον πω τον πόνο μου που να τον απορρίξω.
Αν τον αφήσω στα κλαριά τον παίρνουν τα αγριοπούλια
και αν τον ρίξω στη μαύρη Γη χορτάρι δε φυτρώνει
και αν το ρίξω στο στρατί τον παίρνουν οι διαβάτες
και αν τον κρατήσω στην καρδιά με καίει με φαρμακώνει.
Και αν κλάψω τα φαρμακερά τα ξένα που να πέσουνε
αν πέσουνε στη μαύρη Γη χορτάρι δε φυτρώνει
αν πέσουνε στο ποταμό ο Ποταμός θα στύψει
και αν πέσουνε στη θάλασσα πνίγονται τα καράβια.
Και αν έρθει η μέρα στα ξένα και αρρωστήσεις
ποιος θα βρεθεί να σε ρωτά τον πόνο σου να γιάνει
και αν έρθει η μέρα αγγλικανη στα ξένα και πεθάνεις
ποιος θα βρεθεί στο πλάι σου τα μάτια να σου κλείσει
Ποιος θα σου λούσει το κορμί ποιος θα σε σαβανώσει
και ποιος με πόνο θα ριχτεί στο νεκροκρέβατο σου να σε κλάψει
ποιος θα πει για σένα μοιρολόγι αχ να ξέρεις στην ξενιτιά
το πώς τους παν τους ξένους χωρίς λαμπάδες και κεριά
Χωρίς παπά και ψάλτες.
Ανάθεμασε ξενιτιά με τα φαρμάκια πόχεις

Για τους ξενιτεμένους όλου του Κόσμου με μεγάλο πόνο

ΜΑΡΙΝΑ ΛΙΟΓΚΑ-ΤΖΟΚΑ

ΜΝΗΜΕΣ

Από την Κούλα Τζαλαμακλή-Χατζηγιάννη

Φορτώθηκαν γέροι, βρέφη, νήπια
για τον αφανισμό τους...

Όλ' η Δόξα, όλ' η Χάρη, ξημέρωσε και φέτος η Άγια Μέρα... Διπλή γιορτή για τους Έλληνες είναι ο Βαγγελισμός, το ξέρουμε... Στην πόλη μας είναι ... τριπλή (αν μπορεί να ειπωθεί γιορτή...). Όχι, δεν είναι γιορτή... Ούτε η γιορτή της Παναγίας μας ούτε η επέτειος της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Είναι μια μέρα, που όσο πάει και λιγότεροι ζωντανοί, την θυμούνται οι ίδιοι!...; Υστερα... θα γίνει κι αυτή... μολόμη κι ανάγνωσμα... Είναι η μέρα της φρίκης... Η μέρα που ανθρωπόμορφα πλάσματα, διατάχθηκαν χαράματα, να χτυπάν τις πόρτες ανθρώπων του ενός Θεού... για να ξυπνήσουν... να τους σκοτώσουν! Ναι... Από κείνη τη στιγμή, ήταν σκοτωμένοι κιόλας.

Στο καθιστικό μου, έχω ένα κάδρο με 32 φωτογραφίες των δισεγγονιών μου... να τις βλέπουμε κάθε στιγμή, κάθε λεπτό και κάθε ώρα... να μη τις ψάχνουμε!... Τέτοια ήταν και τα παιδιά που φορτώθηκαν την ημέρα του Βαγγελισμού μας (που μπορούσαμε και την γιορτάζαμεν – μας το επέτρεπαν... Την επέτειο την είχαμε καταχωνιάσει!... Αυτή τη μέρα φορ-

τώθηκαν οι γέροι και τα βρέφη και τα νήπια για τον αφανισμό τους... Ως πού πήγαν ζωντανοί; Πάντα ρωτιέμαι... Ρωτιέμαι για τα τρία όμορφα παιδιά του Μάρκου Εζρά – του γείτονά μου.. Τα τρία του Γιοσέφ και της Νίνας – η Ετη του ενός χρόνου άπλωνε τα χεράκια της να πάει στη μανούλα της που ήταν σ' άλλο ξέσκεπο φορτηγό – μου είπαν οι γείτονές μου, που τους είδαν μέσα από τους μεπρντέδες του παραθυριού... και οι δίδυμες αδελφούλες των φιλινάδων μου, έτρωγαν ψωμί κι ελιά σ' ένα βαγόνι... στη Γιουσκογλαβία. Δύο αδερφές γύρισαν... από δέκα παιδιά!... Κι οι γέροντες νοικοκυράι μ' ένα μποξιά στα χέρια και την κουβέρτα στην πλάτη... **ως πού πήγαν;** Ως πού άντεξαν; Ως πού θυμώνταν τα όμορφα νοικοκυριά τους όλοι τους; Κι οι πιο φτωχοί, ήταν νοικοκυρεμένοι... Δεν τους ξέρετε... Δεν τους γνώρισαν... Δεν ξέρετε πού κάθονταν ο ένας κι ο άλλος απ' αυτούς που έχει καταγράψει ο Μιχέλς ο Μάτσας... τους αφανισμένους... Γέρασα, για τα καλά... αλλά ακόμα είμαι το παιδί του Κουρμανιού... του δειλνίσου... της Παρασκευής και του Σαββάτου... που κάθονταν όξω από το μαγαζί του... Πλ. Νεομάρτυρος Γεωργίου αρ. 14... κι έκανα σεργιάν' τη νεολαία της ώρας γάμου, την Οβραϊκή... να πάει ως τη διασταύρωση Μητροπόλεως κι Ανεξαρτησίας (τότε λέγονταν και Ελευθερίου Βενιζέλου...) και να ματαγυρίζει... **για τ' Αίμνη...**

– Και ... κορτάριζε η όμορφη νεολαία τους... Κι ήταν όμορφα τα θηλυκά τους... Και ήταν πειραχτήρια όλο χιούμορ τα σιρκά τους. Κι αφανίστηκαν... με το έτσι θέλω... για οικονομικούς λόγους... λέγεται!...

Κι αφανίζονται ακόμα, λαοί, για οικονομικούς λόγους, αλλά με το γάντι... με μνημόνια και τέτοια διάφορα! Ζωές, προς το παρόν δεν μάθαν πώς παίρνονται... Ετοιμόγεννες σαν την Ραχήλ μου... δεν φουρνίζουν... Να μας λυπηθούν οι Θεοί που πιστεύουμε... Πολύ μαυρίλα με πλάκωσε... Φταίει η αναφορά η χτεσινή από οθόνης μικρής... για κείνη την μαύρη Μέρα που άνθρωποι... Πανεπιστημίων Ευρωπαϊκών ανέχτηκαν αφανισμό νηπίων, πρωτίστως...

email: koula.xatzigianni@yahoo.gr

Χαράλαμπου Μουτσόπουλου

Όταν ο Ιπποκράτης Συναντά... τη Θέμιδα

Το πόνημα του Καθηγητή Χαράλαμπου Μ. Μουτσόπουλου με τίτλο «Όταν ο Ιπποκράτης Συναντά... τη Θέμιδα» που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις Εκδόσεις «Λιβάνης» πραγματεύεται το ζήτημα της ιατρικής ευθύνης της καθημερινής Ιατρικής και Νομικής Πράξης.

Ο συγγραφέας αποκαλύπτει το χάσμα στις σχέσεις ιατρού-ασθενούς που οδηγεί το λειτουργό της υγείας ενώπιον του ναού της Θέμιδας, άλλοτε δίκαια και άλλοτε άδικα.

Τα διδάγματα που βγαίνουν από την πλοκή των διηγήσεων είναι ότι η Ιατρική θέλει ιατρούς με αφοσίωση προς τον πάσχοντα συνάνθρωπο, με σεβασμό στα δικαιώματα του αρρώστου, με φιλοπονία και αλτρουισμό, αλλά και ότι απαιτείται συνεχής εκπαίδευση και ενημέρωση των ιατρών.

Είναι ένα εύκολο και κατανοητό βιβλίο που αξίζει να διαβαστεί, όχι μόνο από ιατρούς και δικηγόρους αλλά και από το ευρύτερο κοινό.

Αλέξανδρος Α. Δρόσος

ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑ 24/1/2013

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Για το φοιτητικό επίδομα και το δόθημα γάμου

Το Κληροδοτήμα Αγγελικής Παπάζογλου αποφάσισε με το Πρακτικό Νο 3/2012 της Διοικητικής Επιτροπής Αθηνών, λόγω της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας, η οποία έχει άμεσο αντίκτυπο στα οικονομικά του Κληροδοτήματός μας, αλλά και λόγω της ανάγκης ορθότερης επιλογής των δικαιουμένων το παραπάνω βοήθημα, όπως θέσει νέα κριτήρια για την επιλογή αυτή.

Έτσι για το έτος 2013 και στο εξής, οι δικαιούμενοι το φοιτητικό επίδομα ή το βοήθημα γάμου πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον μία από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

1. Να έχουν γεννηθεί στη Βίτσα οι ίδιοι ή οι γονείς τους
2. Να είναι δημότες στην Τ.Κ. Βίτσας του Δήμου Ζαγορίου οι ίδιοι ή οι γονείς τους
3. Να κατέχουν και διατηρούν σπίτι στη Βίτσα οι ίδιοι ή οι γονείς τους. Οι φοιτητές και φοιτήτριες που λαμβάνουν ήδη το βοήθημα θα εξακολουθήσουν να το λαμβάνουν για όσα χρόνια διαρκεί τυπικά η φοίτησή τους. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά είναι:
 - A. Για τους φοιτητές και φοιτήτριες:
 1. Αίτηση του φοιτητή ή της φοιτήτριας προς την Εκτελεστική Επιτροπή Ιωαννίνων
 2. Πιστοποιητικό σπουδών από το ανώτερο ή ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της χώρας που φοιτούν (ΑΕΙ ή ΤΕΙ), που να αποδεικνύεται η φοίτησή τους.
 3. Πιστοποιητικό από το Δήμο, από το οποίο να προκύπτει ότι οι ίδιοι ή οι γονείς τους, είναι δημότες της Τ.Κ. Βίτσας ή έχουν γεννηθεί στη Βίτσα.
 4. Για όσους πληρούν μόνο το τρίτο κριτήριο, η αξιολόγηση θα γίνει από την Εκτελεστική Επιτροπή, αφού προσκομίσουν τα νόμιμα δικαιολογητικά.
 - B Για τους δικαιούμενους το βοήθημα γάμου
 - Τα παραπάνω υπ. αριθμ. 1,3,4 και αντίγραφο ληξιαρχικής πράξης γάμου.
 - Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά πρέπει να υποβληθούν άμεσα στην Εκτελεστική Επιτροπή του κληροδοτήματος (κ. Άγγελο Πίκο τηλ. 26510 24206, κ. Κων/νο Χαρίση τηλ. 26510 38722).

Η χορήγηση του φοιτητικού επιδόματος και του βοηθήματος γάμου για το 2013, θα οριστικοποιηθεί με νεώτερη ανακοίνωση.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ο Εισηγητής-Σύμβουλος

ΠΑΠΙΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Ιερέας Μιχαήλ Χατζής

Μάρτιος 2013. Ο Ταπεινός, απλός και χαρισματικός λειτουργός του Θεού ο ιερέας Μιχαήλ Χατζής άφηνε τον μάταιο και αμαρτωλό ετούτο κόσμο.

Η αγνή και υπομονετική ψυχή του, γεμάτη αγάπη για το Χριστό και τον πάσχοντα συνάνθρωπο, φτερούγισε στον προαιώνιο Θεϊκό Θρόνο, ελεύθερη από υλικά δεσμά, σωματικούς πόνους και ανθρωπινες αδυναμίες, διά να συνεχίσει και εκεί να δοξολογεί τον **πλάστην Κύριον**, όπως και στην επίγεια Ζωή του.

Αξιωθήκαμε οικογενειακώς να υπάρξωμε πνευματικά του τέκνα, παραμένει δε **αξέχαστη** η πρώτη μας συνάντηση στο σπίτι του (Κ. Πεδινά – Ιωαννίνων), όπου φθάσαμε έναν γλυκό Μαγιάτικο απογεύμα.

Από το παράθυρο διακρίναμε έναν **ιερέα γονατιστό στο εικονοστάσι**. Φωνάξαμε –κτυπήσαμε το τζάμι. Τίποτα. Περιμέναμε όμως με υπομονή και μετά 1 ώρα, ανασκήκωθηκε, μας είδε και μας υποδέχθηκε θερμά.

Έλαμπε από **γαλήνη**, ξεχειλίζει **καλωσύνη** και η **πολύωρη εγκάρδια προσευχή** του, ανέδιδε από την αναπνοή του, **άρωμα θεϊκής αγάπης**. Έκτοτε η ευλογία του, η μεσιτεία του και η προσευχή του μας συνοδεύουν πάντοτε.

Πάτερ Μιχαήλ, πρέσβευε προς τον Δεσπότη όλων Χριστό, ίνα ταχύνει εις βοήθειαν της Ελλάδος μας, αλλά και της μαρτυρικής Κύπρου μας, στην οποία ταξίδευες διά βοήθειαν των εκεί πνευματοπαίδων σου, πρεσβείας του **Αγ. Γεωργίου του Χοζεβίτη**, τον οποίο ιδιαιτέρως σεμνύσεο και υπήρξες μάρτυς Θαυμάτων του.

Η αδίστακτη παγκόσμια οικονομική τοκογλυφία **συντρίβει** ατομικά δικαιώματα και κοινωνικές ελευθερίες, **εξαθλιώνει** λαούς, καταργεί κάθε έννοια δικαιοσύνης και **μετατρέπει** τη ζωή σε επίγεια κόλαση.

Για να αυξήσουν κάποια μηδενικά στα αιματοβαμμένα δισεκατομμύριά τους και να σκορπίσουν το **κακό** και τη **δυστυχία** σε εκατομμύρια ανθρώπων... Ωσάν... να ζήσουν **αιώνια** στη γη. Λησμονούν ότι οι σταυρωταί του Χριστού, μόλις 3 ημέρες εχάρησαν... Κι ότι θα έλθει η ώρα τους, που θα **διαλυθούν** σαν καπνός και θα **λιώσουν** σαν κερί στη φωτιά και η μαύρη ψυχή τους θα λάβει την πρόπουσα τιμωρία!!!

«Ο Αντίχριστος με τα λεφτά θα βασιλεύσουν για λίγο καιρό. Τα θαύματα θα είναι καθημερινά, εσείς θα κοιμάστε. Οι πένες θα στερέψουν, τα φωτεινά κουτιά θα σας παρασύρουν. Στο τέλος θα φανεί ηρεμία και γαλήνη». Είναι μερικοί από τους προφητικούς λόγους του Αγ. Γιώργη του Χοζεβίτη.

Πάτερ Μιχαήλ, λειτουργέ της **υπομονής**, της **ιεροπρέπειας**, της **προσευχής** και της **αγάπης**, ικέτευε τον Παντοδύναμο Θεόν, ίνα εξαποστείλει **την ράβδον της δικαιοσύνης Του**, στήριγμα στους πενημένους, πτωχούς και πάσχοντες, τιμωρόν δε στους άδικους, άπληστους και άρπαγες.

Με απέραντο σεβασμό και αγάπη στη μνήμη σου

Ιωάννης Χρηστίδης

Στη μνήμη του Θωμά Βότση

Εύχομαι κι εγώ με τη σειρά μου αν και καθυστερημένα – μόλις σήμερα έλαβα το Ζαγόρι μας– θερμά συλλυπητήρια στην οικογένειά του και στον αδερφό του Νίκο Βότση.

Από το Θωμά έχω υπέροχες αναμνήσεις. Ήμασταν γείτονες στο σπίτι του δίπλα στο χωράφι μας και βλεπόμασταν τακτικά. Δεν ξέρω γιατί αλλά μου έδειχνε αγάπη. Κι εγώ με τη σειρά μου ήθελα να είμαι πάντα κοντά του. Τα αστεία του ήταν πάντα υπέροχα.

Θυμάμαι ορισμένα γεγονότα που δεν τα ξέχασα. Στην κατοχή τα μεγάλα παιδιά θέλησαν να παίξουν θέατρο: «τη σκλάβα κι ο γαμπρός με το στανιό». Χρειάζονταν κι ένα παιδί, ο Θωμάς πρότεινε εμένα. Αυτοί που έπαιζαν, οι πιο πολλοί έφυγαν. Κώστας Μπέλλος, Θωμάς Βότσης, Πέτρος Ματσίκας, Φρόσω Τζιόβου, Μίνα

Χατζή, Ελένη Ζωΐδη κι εγώ ο μικρούλης. Ίσως να ήταν κι άλλοι δεν θυμάμαι. Παιξαμε Αρίστη, Πάπιγκο, Κλειδωνιά. Οι πνευματικοί άρχοντες των χωριών μας επαινεσαν.

Στον υπέροχο γάμο του, ήμουν με άλλους μαζί, τα γκαρσόνια. Η αυλή ήταν γεμάτη. Είχανε ψήσει 7 αρνιά. Σε μια στιγμή ακούστηκε σαν φασαρία. Ερχόταν στο γάμο του απρόσκλητη η Πηνελόπη Παπαχαρίση. Δεν ήταν στα καλά της και κάποιοι την έδιωχναν. Ο Θωμάς, έτρεξε, τους σταμάτησε. Της προσέφερε φαγητό και κρασί. Αυτή με τη σειρά της σηκώθηκε για να δώσει την ευχή της και με τη βραχνή φωνή της είπε: «Στην υγεία των νεονύμφων. Μακροζωία» και στη συνέχεια ευχήθηκε στους προσκεκλημένους και είπε: «Στην υγεία των εν κύκλω καρεκλοκαθισμένων».

Θωμά μου Αιωνία σου η Μνήμη

Ζαρόπουλος Χρίστος - Αυστραλία

Αθηνά σύζ. Γεωργίου Σάρρου
(1933-2013)

Στις 15 Μαρτίου απεβίωσε στην Αθήνα, έπειτα από μακροχρόνια μάχη με την επάρατο η συμπατριώτισσά μας Αθηνά Σάρρου, σύζυγος του αείμνηστου Γεωργίου Σάρρου, Λυκειάρχου από τους κήπους Ζαγορίου. Η κηδεία της έγινε την επομένη 16.3.2013 από τον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Κήπων, με την συμμετοχή πλήθους συγγενών και φίλων, πρωτοστατούντος του Αρχιμανδρίτη Δημητρίου Αργυρού, του εφημερίου Ευαγγέλου Μπάγκα και του εφημερίου παπα-Κώστα του Κουκουλιού.

Η εκλιπούσα υπήρξε γνήσια Ζαγορίσια, μόνιμος κάτοικος Κήπων, όπου και το αρχοντικό της, που πάντα ήταν ανοιχτό στους συγχωριανούς και φίλους, ενεργός η συμμετοχή της στα κοινά του χωριού και κυρίως στα της εκκλησίας που επί σειρά ετών ήταν πάντα παρούσα και η συμμετοχή της ενεργός στην εύρυθμη λειτουργία του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Κήπων.

Υπήρξε ευγενική, πρόσχαρη, φιλόξενη, φιλότιμη και πάντα παρούσα στην βοήθεια των αναξιοπαθούντων.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που σε σκέπασε αγαπητή μας Αθηνά, στον Άγιο Κοσμά Κήπων, δίπλα στον αγαπημένο σου σύζυγο Γιώργο.

Στην αγαπημένη σου αδερφή Μάτρη και στον γαμπρό σου Σόλωνα Δερδεμετζή, στα ανίψια Χριστόδουλο και Μάγδα και λοιπούς συγγενείς τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Αιωνία σου η μνήμη!!

Γιάννης Δ. Τσεκούρας

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών, αφού πληροφορήθηκε την εκδήμια της

Αθηνάς χήρας Γεωργίου Σάρρου

δωρητού της μεγάλης και σημαντικής βιβλιοθήκης της στην Ε.Η.Μ., συνήλθεν εκτάκτως και αποφάσισε:

1. Να παραστεί στην εξόδιο ακολουθία ως εκπρόσωπος της Ε.Η.Μ. ο κ. Ιωάννης Τσεκούρας, μέλος του Δ.Σ. και να εκφράσει στους οικείους της τα συλλυπητήρια του Ιδρύματος.

2. Να διαθέσει χρηματικό ποσό στον Ι. Ν. Περιβλέπτου για τα συσσίτια.

3. Να δημοσιευθεί το παρόν στον τοπικό τύπο.

Ο Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Π. Βλάχος

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Βολογιαννίδης Χριστόφορος
(1918-2013)

Στις 7 Απριλίου 2013 ημέρα Κυριακή, έφυγε από τη ζωή στο σπίτι του στην Αγία Παρασκευή Αθηνών, ο αγαπημένος μας Ελαφοτοπίτης Κτηνίατρος, Χριστόφορος Βολογιαννίδης. Κηδεύτηκε την Τρίτη 9 Απριλίου στον Ιερό Ναό Προφήτη Ηλία Τσακού της Αγίας Παρασκευής. Ο Χριστόφορος Βολογιαννίδης κατήγετο από τον Ελαφότοπο Ζαγορίου εκ μέρους και των δύο γονέων του. Πατέρας του ήταν ο Ιωάννης Βολογιαννίδης ξενοδόχος στα Τρίκαλα, και μητέρα του η Ιουλία Κυρκοπούλου οικοκυρά. Ήταν μοναχογιός. Εσοπούδασε στο Δημοτικό Σχολείο Ελαφοτόπου και κατόπιν στη Ζωσιμαία Σχολή Ιωαννίνων με άριστες επιδόσεις.

Τις ίδιες επιδόσεις επέδειξε και στο Πανεπιστήμιο της Νεάπολης (Ιταλία) όπου εσοπούδασε Κτηνιατρική.

Υπηρέτησε τη στρατιωτική του θητεία ως ανθυπολοχαγός, διορίστηκε κατόπιν Νομοκτηνίατρος στα Τρίκαλα όπου και ενυμφεύθηκε την κυρία Αναστασία Ευαγγελία, άξια νοικοκυρά, σύζυγο αλλά και νύμφη, με την οποία συνέζησε αρμονικότητα μέχρι το τέλος της ζωής του.

Μετατέθηκε ακολούθως, στην Αθήνα (Υπουργείο Γεωργίας), κατόπιν στη Χαλκίδα ως διευθυντής Κτηνιατρικής Υπηρεσίας, στην Κρήτη ως Επιθεωρητής Κτηνιατρικής Υπηρεσίας, και τέλος επανέκαμψε στην Αθήνα (Υπουργείο Γεωργίας), απ' όπου και συνταξιοδοτήθηκε το 1993.

Ως άνθρωπος, υιός, σύζυγος, συγγενής και φίλος υπήρξε καλοαναθρεμμένος, κοινωνικός, ευθύς, σεμνός, ταπεινός, στοργικός, έμφροντις, προστατευτικός, πειθαρχημένος, καλωσύναιος και αξιοσέβαστος. Ως επιστήμονας, κατηχημένος, εύστοχος, διορατικός, γνώστης, μελετηρός, εμβρυής, μορφωμένος, ερευνητικός, συστηματικός και αποτελεσματικός, ως δε υπάλληλος, συνεπής, μεθοδικός, εργατικός, αποδοτικός, δίκαιος, ακέραιος, ακριβής και προσηλωμένος στα καθήκοντά του.

Ως Ζαγορίσιος και μάλιστα Ελαφοτοπίτης συμμετείχε σε όλες τις εκδηλώσεις των φορέων των Αθηνών, και τα καλοκαίρια επισκεπτόταν την γενέτειρά του Ελαφότοπο και το Τσεπέλοβο όπου και διέμενε.

Ιδιαίτερη προτίμησή του ήταν τα πανηγύρια, η παραδοσιακή μουσική, ο χορός (Αλάμπης) και τα λαογραφικά ενθυμήματα. Μεγάλη ήταν όμως και η φυσιολατρεία του, η αγάπη του στην υγιεινή ζωή, το περιβάλλον και την οικολογία. Έτσι επιδόθηκε στην ορειβάσι, το περπάτημα και τις εκδρομές, όπως μαρτυρούν και οι αναμνηστικές φωτογραφίες του, σε δύσβατες βουνοκορφές. Χαρακτηριστική ήταν και η μεγαλοψυχία του, ιδιαίτερα προς τους Ζαγορίσιους τους οποίους εβοήθησε πολλές φορές.

Στην τελευταία του κατοικία τον συνόδευσαν: η σύζυγος Ευαγγελία, τα εξαδέλφια, τα ανίψια, οι συγγενείς και οι φίλοι του. Περιορισμένος ο αριθμός των προσώπων. Τον συνόδευσαν τ' ανοιξιάτικα λουλούδια, τα κελαηδίσματα των πουλιών και η βαρύτητα των αναμενόμενων Αγίων Ημερών.

Ο επικήδειος αποχαιρετισμός εκφωνήθηκε από την ανεψιά του Χριστίνα Αναστασίου Γκότση.

Ελαφρύ το χόμα που σε σκεπάζει αλησμόνητε και γνήσιε Ελαφοτοπίτη, πολύτιμε συγγενή μου **Χριστόφορε**.

Μιχάλης Οικονομίδης

ΩΡΑ ΚΑΛΗ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΕ!

Συχνή και ζεστή η επικοινωνία του Χριστόφορου με το «Ζαγόρι μας» όπως ζεστή, αδιέλειπτη και γενναιοδωρή η στήριξή του στην προσπάθειά μας, όπως και της αείμνηστης ξαδέρφης του Αγλαΐας Βολογιαννίδης.

Μέχρι την «αναχώρησή» του, γεμάτος αισιοδοξία και πηγαίο χιούμορ που μετέδιδε και σ' εμάς τηλεφωνικώς. «**Τι κάνετε μωρέ ντουλμπέρια του Ζαγορίου μας, κρατάτε όσο μπορείτε, να διαβάζουμε κι εμείς οι ξεριζωμένοι τα χαμπέρια του τα παλιά και τα νέα**».

Με τον πρόεδρό μας (επίτιμο τώρα) Δημήτρη Γκέκη τον συνέδεε στενή φιλία των νεανικών χρόνων εκεί στην οδό Βηλαρά στα Γιάννινα. Ήταν ο... «Ριχτχόφεν» της παρέας, ο ήρωας Γερμανός πιλότος του 1ου Παγκοσμίου Πολέμου, επειδή τον γοήτευαν οι αιθέρες και ήθελε να γίνει κι αυτός αεροπόρος. Τελικά προσγειώθηκε κι έγινε κτηνίατρος... Με τον γράφοντα, μακρινό συγγενή της μάνας του, που μου φώναζε πάντα στο τηλέφωνο: «**Ωρέ εγώ ήρθα στο γάμο της Νίκης ψίκι καθάλα στα καπούλια της φοράδας**».

Χριστόφορε ώρα σου καλή και νάναι καλό το ταξίδι. Τελικά τα κατάφερες και... πέταξες στους ουρανούς.

Απ' όλους εδώ στο «Ζαγόρι μας», θερμά συλλυπητήρια στη γυναίκα σου κι όλους τους συγγενείς σου Τσερβαριώτες.

Β.Τ.

Αναστάσιος Δούβαλης

Το Ζαγόρι αποχαιρέτησε τον προπερασμένο μήνα έναν άριστο δάσκαλο της παλιάς φρουράς των Ζαγορίσιων Διδ/λων, συμπατριώτη μας από το Τσεπέλοβο **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟ ΔΟΥΒΑΛΗ**, παθιασμένο πατριώτη και εξαιρετικό άνθρωπο.

Στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας ένας από τους μαθητές του και συγχωριανός του ο **Γιάννης Τσουμάνης** καθηγητής σήμερα, τον αποχαιρέτησε με τους παρακάτω συγκινητικούς στίχους τους οποίους ξαναδημοσιεύουμε, με τη φωτογραφία του αείμνηστου:

*Καλό ταξίδι Δάσκαλε
της γνώσης και της αρετής,
του ήθους και της καλοσύνης
της αγάπης και της στοργής
της επιείκειας και της αυστηρότητας
της κοιλτούρας και της καλλιέργειας
της ανιδιοτέλειας και της προσφοράς
σεβαστέ μου εσύ δάσκαλε*

ΑΙΩΝΙΑ η μνήμη σου

«Ζ»

Ιουλία Βαλαδήμα

Μια αξιαγάπητη συγχωριανή μας η **Ιουλία Βαλαδήμα** άφησε το μάταιο τούτο κόσμο στις 21 Ιανουαρίου στη ηλικία των 98 ετών. Η κηδεία της έγινε την επομένη στην Αθήνα όπου έμενε τα τελευταία χρόνια, μετά το θάνατο του συζύγου της, ζώντας πάντα με τον νόστο, για τη γενέτειρά της το αγαπημένο της **Μονοδένδρι**. Δεν έπαυε να το επισκέπτεται τακτικά στις διακοπές του καλοκαιριού πιστά ριζωμένη στις όμορφες παραδόσεις του τόπου μας.

Ήταν η τελευταία από τους αντιπροσωπευτικότερους τύπους της Ζαγορίσιας γυναίκας μιας περασμένης εποχής. Σε όλη της τη ζωή διακρίθηκε για την καλοσύνη της ήρεμη και ευγενής άξια σύζυγος και πληθωρικά στοργική μητέρα, προσόντα μοναδικά, που κέρδιζε την απέραντη αγάπη και εκτίμηση όλων όσοι τη γνώρισαν. Με πολλή θλίψη αξέχαστη Ιουλία σε αποχαιρετούμε στο μακρινό σου ταξίδι. Ας είναι αιωνία η μνήμη σου. Στα αγαπημένα σου παιδιά, εγγόνια, λοιπούς συγγενείς τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Σάββας Θεοδώρου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Θάνατοι

— Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα όπου διέμενε ο από τους Ασπραγγέλους καταγόμενος **Χρήστος Βαρέλης**, πρωτότοκος γιος του Χαραλάμπους και Μερόπης Βαρέλη. Αιωνία η μνήμη του.

Το «Ζ» μας

Συγχαρητήρια

— Ο **Βαγγέλης Κάτσενος** του Τρύφωνα και της Παναγιώτας τελείωσε αισώς το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών Δομικών Έργων του ΤΕΙ Τρικάλων. Θερμά συγχαρητήρια. Καλή σταδιοδρομία.

Δέσποινα Γκερλέ

ΒΙΤΣΑ

Συγχαρητήρια

— Στην αγαπημένη μας ανηψιά **Κορίνα Βαταβάλη** του Αλέκου και της Μαίρης, που πήρε επάξια το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδικευ- της ευχόμεθα θερμά συγχαρητήρια, καλή σταδιοδρομία και καλή τύχη.

Ο θεός σου
Κων/νος Σουσόπουλος
Η θεία σου Πολυξένη
και οι ξαδέρφες σου

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ

Θάνατοι

— Αναπαύτηκε για πάντα στις Λογγάδες Ιωαννίνων ο 86χρονος **Αντώνιος Μπιδέρης** την 21-3-2013.

Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς του.

ΔΙΚΟΡΦΟ

Γεννήσεις

— Η **Άρτεμη Ρούντου** και ο **Κων/νος Λιάπης** απόκτησαν τρι-σχαριτωμένο κοριτσάκι στις 23-12-2012 στην Αθήνα.

Γερό και τυχερό νάναι και να μεγαλώνει με υγεία, χαρά και ευτυχία.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

Θάνατοι

— Στις 9 Απριλίου πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο συνταξιούχος Κτηνίατρος **Χριστόφορος Βολογιαννίδης** πλήρης ημερών. Στους οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

— Στις 2 Απριλίου πέθανε και κηδεύτηκε στη Θεσσαλονίκη όπου διέμενε, ο επιχειρηματίας **Δημήτριος Νικολαΐδης**, σύζυγος της Τσερβαριώτισσας Βασιλικής Σολωμού, γαμπρός του Γεωργίου

Σολωμού, Στη σύζυγό του, στα παιδιά τους και σ' όλους τους συγγενείς του θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ

Γεννήσεις

— Ο **Κων/νος Κατωπόδης** και η **Ναταλία Τσίπη**, κόρη των συγχωριανών μας Γεωργίου Τσίπη και Ευφροσύνης Τόσκα, απέκτησαν το πρώτο τους παιδί, ένα χαριτωμένο κοριτσάκι. Τους ευχόμαστε να τους ζήσει.

Εκ του συλλόγου

Επιτυχίες

— Η συγχωριανή μας **Χρύσα Τσίπη**, δασκάλα χορού, διατηρεί τον Πολιτιστικό Σύλλογο Χορών Ιωαννίνων Cuban Walk. Οι μαθητές της Ιωάννης Τσέφος 9,5 ετών και η Αλίκη Παπουτσιά 8,5 διαγωνίστηκαν σε δύο αγώνες ΖΥΝΕΛΕΣ και LATIN στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Χορού και έφεραν στην πόλη τους δύο χρυσά μετάλλια (σαν ζευγάρι), που τους απονεμήθηκαν απ' το εθνικό συμβούλιο χορού Ελλάδος στην κατηγορία τους.

Εκ του συλλόγου

Κοπή βασιλόπιτας

Ο Μορφ. και Εκπ/κός Σύλλογος Καβαλλαριτών Ζαγορίου με τη βοήθεια του Θεού αξιώθηκε και φέτος, εν μέσω κρίσης, να κόψει την πίτα για το 2013 παρουσία του κ. Δημάρχου Ζαγορίου, των αντιδημάρχων Θ. Καραβάσιλη και Παν. Ρούσκα και πολλών χωριανών, το Σάββατο του Αγίου Θεοδώρου.

Ευχόμαστε σε όλους υγεία, δύναμη, αγάπη για τον τόπο μας, συνεργασία και να αξιωθούμε και τον επόμενο χρόνο να την ξανακόψουμε.

Εκ του Συλλόγου
Καβαλλαρίου

ΚΑΛΩΤΑ

Θάνατοι

— Στις 29 Μαρτίου 2013 απεβίωσε ο συμπατριώτης μας **ΒΥΡΩΝ ΚΑΤΣΙΟΥΡΑΣ** σε ηλικία 70 ετών και η κηδεία του έγινε την επομένη 30 Μαρτίου από τον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννη Ανατολής.

Στη σύζυγό του, τα τέκνα του, τα εγγόνια του και λοιπούς συγγενείς τα θερμά μας συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ

Θάνατοι

— Στις 11 Απριλίου πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα όπου διέμενε η **Κλειώ Χατζή-Βασδέκη**, σε ηλικία 87 ετών, η τελευταία από τις 4 κοπέλες του δάσκαλου Νικολάου Χατζή και αδερφή του πρόσφατα αποβιώσαντος πάτερ Μιχαήλ-Χατζή.

Στις κόρες, τα εγγόνια της και τον αδερφό της Φίλιππο και όλους τους συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας» - Β.Τ.

ΝΕΓΑΔΕΣ

Θάνατοι

— Ο συμπαθέστατος 87χρονος καλονοικοκύρης **Γιάννης Σταμούλης** του Αποστόλου και της Ελευθερίας αναπαύτηκε για πάντα στις 15-3-2013. Πάνδημη έγινε η κηδεία του το Σάββατο στον Ι. Ν. Αγ. Νικολάου Κοπάνων Ιωαννίνων.

Θερμά Συλλυπητήρια.

Δέσποινα Γκερλέ

ΠΑΠΙΓΚΟ

Θάνατοι

— Πέθανε στο μακρινό Βανκούβερ του Καναδά ο **Κίμων Μητσιαδής** από το Μικρό Πάπιγκο. Ο Κίμων ήταν το ένατο παιδί της μεγάλης οικογένειας της Ευγενίας και του Αγγελιάου. Άφησε πίσω την αγαπημένη του γυναίκα Αθανασία, το γένος Κώστα από το Δίλοφο, τα παιδιά τους Ευγενία και Μιχάλη, έξι εγγόνια και πέντε δισέγγονα. Ας είναι ελαφρύ το Καναδικό χόμα που τον σκέπασε. Αιωνία σου η μνήμη.

FOREVER IN OUR HEARTS

Μαζί με την αγγελία του θανάτου, μας εστάλησαν και 20 δολάρια. Ευχαριστούμε για την προσφορά τους και εκφράζουμε κι εμείς τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Το «Ζαγόρι» μας

ΠΕΤΡΑ

Θάνατοι

— Απεβίωσε στις 19 Μαρτίου 2013 ο συμπατριώτης μας **Κωνσταντίνος Ράπτης** σε ηλικία 75 ετών και η κηδεία του έγινε την επομένη από τον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Κοπάνων.

Στη σύζυγό του και τα τέκνα του και λοιπούς συγγενείς τα θερμά μας συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Συλλυπητήρια

— Η χρυσοχέρα καλονοικοκυρά, ευγενέστατη φιλότιμη κόρη, σύζυγος, μητέρα και γιαγιά 59χρονη **Άρτεμις Μπέλλου** πάλεψε γενναία σε μαρμαρένια αλώγια, αλλά δυστυχώς δεν τάβγαλε πέρα. Άνιση ήταν η μάχη με την επάρατο.

Πάνδημη έγινε η κηδεία της το απομεσήμερο της 28ης Μαρτίου 2013, όπου την ξεκινήσαμε ν' αναπαυτεί στο Ασπροχώρι Δωδώνης Ιωαννίνων. Κουράγιο στα παιδιά της Κώστα Μπέλλο, την Ελένη Δερέκα, οικονομολόγο του Δήμου μας και λοιπούς συγγενείς.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Θάνατοι

— Ο «Τυμφαίος» συμπαθής πολυγραφότατος δάσκαλος **Νίκος Πάσχος**, 4^ο από τα 5 παιδιά του Ηλία Πάσχου και της Σοφίας Τάγκα που είχε γεννηθεί το Φλεβάρη του 1937 έφυγε από κοντά μας.

Συλλυπητήρια θερμά στους συγγενείς του.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΙ

Γεννήσεις

— Η **Βασιλική Ασλανίδη** και ο **Θανάσης Τσουπινάκης** απόκτησαν τρισχαριτωμένο κοριτσάκι στα Γιάννινα. Να τους ζήσει με υγεία και ευτυχία.

Δέσποινα Γκερλέ

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

— Κοντογιώργου

Μαρίνα 50 ευρώ στη μνήμη του αγαπημένου της συζύγου **Αλεξάνδρου**.

— Στη μνήμη **Αθηνάς Σάρρου-Καλιδη** τ' αδερφία της **Σόλωνας** και **Μαίρη Δερδεμέζη** και τ' ανήψια της **Χρήστος** και **Μάγδα** 100 ευρώ.

— **Γιαννούση** - **Ζήση Πανδώρα** 30 ευρώ, στη μνήμη του αγαπημένου της συζύγου **Τζόνι**.

— **Παντελή** - **Βαζάκα** **Θεανώ** 100 ευρώ στη μνήμη **Αθηνάς Σάρρου-Καλιδη**.

— **Παντελή** - **Βαζάκα** **Θεανώ** 100 ευρώ στη μνήμη **Θεοχάρη** και **Κίκης Κοκκινάκη**.

— **Γεωργιάδου** - **Βαζάκα** **Μαίρη** 50 ευρώ στη μνήμη **Αθηνάς Καλιδη-Σάρρου**.

Ευχαριστούμε θερμά.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΡΙΣΤΗ

– Η **Ευανθία Στέφα** προσέφερε χρηματικό ποσό για τον Ι. Ν. Κοίμησης Θεοτόκου Αρίστης.

α) Στη μνήμη του αγαπημένου της εξαδέλφου **Θωμά Βότση** και

β) Στη μνήμη της αδέχαστης Παναγιώτας, συζύγου του εξαδέλφου της **Παύλου Γέπη**.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

– Στη μνήμη της **Βασιλικής Κάτσενου** έδωσαν χρηματικά ποσά στην εκκλησία του χωριού μας οι οικογένειες:

– Θεόδωρου Κάτσενου, – Κατοαβριά Ιωάννη, Καρβούνη Ευαγγέλου του Αλέξανδρου, Κάτσενου Τηλέμαχου, Καρβούνη Κων., Φωτοπούλου Παρασκευής.

Επίσης χρηματικό ποσό αντί στεφάνου στη μνήμη της νονάς του Αθηνάς Καλλιόη-Σάρρου έδωσε η οικογένεια Καρβούνη Ανδρέα.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή τους ευχαριστεί θερμά.

ΒΙΤΣΑ

– Εις μνήμην **Βασιλείου Γιαννί** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρημ. ποσόν διά τις ανάγκες του Ιερού Ναού Κοιμ. Θεοτόκου Κάτω Βίτσας

Οι οικογένειες:

Γεωργίας Βασδέκη

Όμηρου Βασδέκη

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Κάτω Βίτσας ευχαριστεί

– Εις μνήμην **Ελένης Ζωΐδη** αντί στεφάνου προσέφεραν χρηματικό ποσό για τις ανάγκες του Ι.Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχών Άνω Βίτσας οι οικογένειες: Ιωάννη Παππά, Νικολάου Σαουνάτσου, Ιωάννη Παπαχρήστου, Άλκη Σφάγγου και Γαραζιώτη.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

– Στη μνήμη **Ευαλίας Δ. Λιόγκα** και αντί στεφάνων κατατέθηκαν στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Ι. Ν. Αγ. Νικολάου χρηματικά ποσά από:

1) Τα ανήψια της Δημήτρη και Έφη Λιόγκα, Γώργο και Ναταλία Λιόγκα, Κώστα και Κική Πανταζή, Ηρακλή Τζόκα, Κώστα Σουρανάκη, Φάνη Τζιόβα, Μάκη Τζιόβα

2) Την νύφη της Όλγα Ι. Λιόγκα και

3) Τις οικογένειες Αλκιβιάδη Ντιναλέξη, Παναγιώτη Ντιναλέξη, Κων/νου Καραϊσκου και Κώστα Τζιόβα. Αιώνια της η μνήμη.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΚΗΠΟΙ

– Στη μνήμη της αγαπητής μας **Αθηνάς Σάρρου-Καλιόη** αντί στε-

φάνου κατέθεσαν χρηματικά ποσά στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Κήπων:

Οικογ.: Σόλωνα-Μαίρης Δερδεμέζη, Χρήστου-Μάγδας Δερδεμέζη, Σπύρου-Πόλυς Δερδεμέζη, Βασιλείου Δερδεμέζη, Αλέξανδρου Στρομπούλη, Στυλιανού Δαφέρμου, Σπυρίδωνα Κονδύλη, Κων/τίνου Γαραντζιώτη, Άγγελου Γκρουΐδη, Στεφάνου Γεωργίου, Δημητρίου Μπισδάκη, Λαμπρινής Βασδέκη, Γρηγορίου Κόκκορου, Μιχάλη Βλάχου, Ιωάννη Τσεκούρα, Νικολάου Βελέντζα, Ευάγγελος Βλαχόπουλος, Αθανάσιος Βλαχόπουλος, οικογ. Κώστα-Αμαλίας Οικονόμου, Μανώλη Χατζησυμεωνίδη, Ιωάννη Φωτόπουλου, Περικλή Γιαννάκη, Αικατερίνη Βιρβίλη, Βασίλη Νισόπουλου, Γρηγορίου Σακελάρη.

Επίσης αντί στεφάνων κατέθεσαν χρηματικά ποσά.

– Η Εταιρεία Ηπειρωτών Μελετών στα συσσίτια Περιβλέπτου

– Η 8η Περιφέρεια Βυζαντινών Αρχαιοτήτων στη «Φλόγα»

– Οι οικογένειες: Σπύρου και Ελένης Δερδεμέζη, Κωνσταντίνου Δερδεμέζη και Βασιλείου Μωραΐτη στη Μονή Ντουραχάνης, Ανδρέα

Καρβούνη στο Ναό Παναγίας Ασπραγγέλων, Δημητρίου Κ. Φλώρου στην ΕΛΕΠΑΠ Ιωαννίνων, Λάμπρου-Αμαλίας Ζούγκου Θεοδωρή σε ευαγές Ίδρυμα.

– **Στεφάνια** κατέθεσαν οι οικογένειες Τέλη Πριμυκέρη και Μελετάου Μακρή.

– Στη μνήμη του αγαπητού μας **Άλκη Καλέα** αντί στεφάνου προσέφεραν χρηματικά ποσά στον Άγιο Νικόλαο Κήπων

– Η μητέρα του Ελένη

– Η θεία του Ολυμπία

– Η σύζυγός του Ελένη

– Τα παιδιά του Χρήστος, Ελένη

– Τα ανήψια του Κώστα, Γιώργος

– Η νύφη του Γιάννα.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

– Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Κουκουλίου ευχαριστεί τον κ. **Δημήτρη Χαντζάρα** για την κατασκευή και τοποθέτηση ΔΩΡΕΝ των κουφωμάτων (πόρτα και παράθυρα) στο παρεκκλήσι της Αγίας Παρασκευής.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 85

Μακρής Δημήτριος

ΕΥΡΩ 80

Δούκα-Κυρίτση Ολυμπιάδα

ΕΥΡΩ 74

Μαδίας Νίκος και Ουρανία

ΕΥΡΩ 70

Ζωΐδου Ευαγγελία
Σακελλαρίδου Ελένη

ΕΥΡΩ 50

Παπιγκιώτη Χρυσούλα
Κοντογιώργου Μαρίνα
Πασπαλιάρης Φάνης
Ζωρδούμη-Παπαγγέλη Αλεξάνδρα
Ζαρόπουλος Χρήστος
Δημητρίου-Καρατζά Ηρώ
Κατσαοδήμας Κων/νος
Ζιάκα Φερενίκη
Στάρρα-Γαλεριδίου Αλίκη
Στουκίδου-Κοντονικολάου
Αγγελική

ΕΥΡΩ 40

Καπρίτσιου Αγγελική

ΕΥΡΩ 35

Μιχαλοπούλου Αιμιλία

ΕΥΡΩ 30

Ζαρίδη Αικατερίνη
Σουσιόπουλος Αθανάσιος
Τζιάσιος Νικόλαος
Πασπαλιάρης Ιωάννης

Κοινότητα Πλατάνια (Τσερίτσιανα)
Αγόρης Βασίλειος
Κουμπής Γεώργιος
Οικονόμου-Δώδου Ταρίτσα
Λιόντος Αθανάσιος
Λιόντος Παναγιώτης
Τάγκας Δημήτριος
Σαρηγιάννη Ερμιόνη
Νισόπουλος Στέφανος
Νισόπουλος Γεράσιμος
Καλτσούνη Ειρήνη
Παγούνη-Μυστηροπούλου Μάγδα
Παπακώστα-Φίλου Μαίρη
Γκάνου Μαρία
Κασούμη Βιβή
Γκερλέ-Μπίτσα Δέσποινα
Πιστιόλης Ιωάννης
Ζαμπαλά Ελευθερία
Κοντοδήμος Χαρίλαος
Σάρρος Αλκιβιάδης
Βαρέλης Χρήστος
Κρυστάλλη-Βλάχου Άννα
Τσουμάνης Παναγιώτης
Χατζής Μιχαήλ
Βαστέλη Θέλμα
Κομπάρου Σπυριδούλα
Στάρρα Καλλιόπη
Τζίρκα Ελισάβετ
Δούβλης Βασίλειος
Δούβλη Κλεοπάτρα
Παπαδόπουλος Χρήστος
Ζούμπου Αγγελική
Παπαγιαννοπούλου Μαρίγω

ΕΥΡΩ 20

Μαντέλος Μιχαήλ
Λιόντου Μαρίκα

Το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΣΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Επίτιμος Πρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Α' Αντιπρόεδρος
ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΚΑΛΛΥ
Β' Αντιπρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
Γεν. Γραμματέας
ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ταμίας
ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Έφορος Εκδηλώσεων
ΣΤΟΥΚΙΔΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
Μέλος

Αριστίνοη μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ- ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
Πρόεδρος
ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ
Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44

και στο Μυροπωλείο

ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόρδου Βύρωνος 21

Τηλ. 265 10 26266

Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ

Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ

Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέλη)

Τηλ. 265 10 20544 - 265 10 27845

Ιωάννινα 454 44